

UED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj

Smilja Bagarić, stručna savjetnica

Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlada Republike Hrvatske

19. studeni 2018., Sarajevo

Sadržaj prezentacije

- ❖ Politika borbe protiv droga u kontekstu pregovora za pristupanje EU
- ❖ Politika droga u Europskoj uniji
- ❖ Politika droga u Republici Hrvatskoj
- ❖ Nacionalni informacijski sustav za droge
- ❖ Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari
- ❖ Pravna stečevina Europske unije – implementacija u RH
- ❖ Zakonska kontrola novih psihoaktivnih tvari
- ❖ Ključni trendovi u Republici Hrvatskoj
- ❖ Preporuke za izgradnju EWS-a u BiH

Pregovori o pristupanju EU

Screening

- ❖ Analiza usklađenosti zakonodavstva zemlje kandidata s europskim propisima – može li zemlja u potpunosti preuzeti pravnu stečevinu ili će tražiti odgovarajuća prijelazna razdoblja za potpuno usklađivanje i punu provedbu
- ❖ Provodi se zasebno za svako poglavlje pregovora
- ❖ 4 faze screeninga:
 1. Europska komisija detaljno objašnjava *acquis* i njegove implikacije
 2. Nacionalni stručnjaci objašnjavaju stanje u zemlji kandidatu i predstavljaju svoje stajalište
 3. Komisija izrađuje izvješće o *screeningu* koje se upućuje državama članicama, u kojem daje preporuku za otvaranje pregovora o pojedinom poglavljju
 4. Države članice u Vijeću odlučuju o otvaranju poglavlja
- ❖ Cjelokupni postupak traje oko godinu dana

Pregovori o pristupanju EU

Sadržajna faza pregovora

- ❖ Pregovara se o uvjetima pod kojima će država kandidatkinja prihvatići, primijeniti i provesti pravnu stečevinu Europske unije u tom poglavlju, uključujući eventualna prijelazna razdoblja
- ❖ Po postizanju dogovora, uz ispunjenost preduvjeta za njegovo zatvaranje, ono se smatra privremeno zatvorenim
- ❖ Formalnu odluku donosi međuvladina konferencija na ministarskoj razini
- ❖ Postoji mogućnost ponovnog otvaranja određenog poglavlja do sklapanja Ugovora o pristupanju, ako se u tom poglavlju pravne stečevine donešu bitno novi propisi ili ako država kandidatkinja ne ispuni preduvjete i obveze koje je preuzeila za to poglavlje pregovora

Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost, otvoreno je 2. listopada 2009., a zatvoreno je 22. prosinca 2010.

Pravna stečevina Europske unije

= (francuski *acquis communautaire*) odnosi se na cijelokupno dosad akumulirano pravo EU, odnosno na skup pravnih normi i odluka koje obvezuju sve zemlje članice unutar Europske unije.

- ❖ Primarno zakonodavstvo – osnivački ugovori
- ❖ Sekundarno zakonodavstvo – uredbe, direktive, odluke
- ❖ Drugi izvori prava – presude Suda EZ-a, opća načela prava, međunarodni ugovori
- ❖ Ostali akti – rezolucije, zajedničke akcije, preporuke, izjave, smjernice, mišljenja, zajednička stajališta itd.

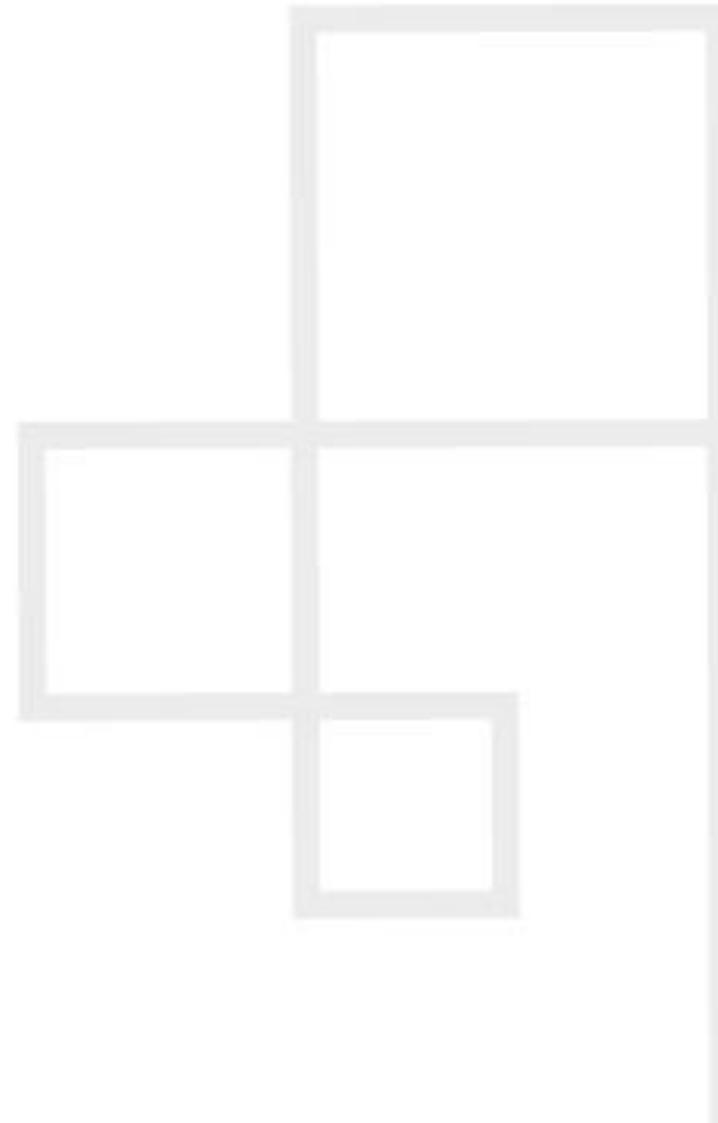
Pravna stečevina Europske unije

Obvezujući pravni instrumenti

- ❖ Uredba (eng. *Regulation*)
- ❖ Direktiva (eng. *Directive*)
- ❖ Odluka (eng. *Decision*)

Neobvezujući pravni instrumenti

- ❖ Preporuka (eng. *Recommendation*)
- ❖ Zajednička akcija (eng. *Joint Action*)
- ❖ Mišljenje (eng. *Opinion*)
- ❖ Rezolucije (eng. *Resolution*) itd.

Pravna stečevina Europske unije

Poglavlja

1. Sloboda kretanja roba
2. Sloboda kretanja radnika
3. Pravo poslovnog nastanka i sloboda pružanja usluga
4. Sloboda kretanja kapitala
5. Javne nabave
6. Pravo trgovačkih društava
7. Pravo intelektualnog vlasništva
8. Tržišno natjecanje
9. Financijske usluge
10. Informacijsko društvo i mediji
11. Poljoprivreda i ruralni razvitak
12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor
13. Ribarstvo
14. Prometna politika
15. Energetika
16. Porezi
17. Ekonomска и monetarna unija
18. Statistika
19. Socijalna politika i zapošljavanje
20. Poduzetništvo i industrijska politika
21. Trans-europske mreže
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava
- 24. Pravda, sloboda i sigurnost**
25. Znanost i istraživanje
26. Obrazovanje i kultura
27. Okoliš
28. Zaštita potrošača i zdravlja
29. Carinska unija
30. Vanjski odnosi
31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika
32. Financijski nadzor
33. Financijske i proračunske odredbe
34. Institucije
35. Ostala pitanja

Pravna stečevina Europske unije

Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost

- ❖ Migracije
- ❖ Azil
- ❖ Vize
- ❖ Vanjska granica i Schengen
- ❖ Pravosudna suradnja u civilnim pitanjima
- ❖ Pravosudna suradnja u kaznenim pitanjima
- ❖ Policijska suradnja i borba protiv organiziranog kriminala
- ❖ Borba protiv terorizma
- ❖ Suradnja na području droga
- ❖ Carinska suradnja
- ❖ Krivotvorenje eura

Politika droga EU

Što je politika droga?

- ❖ Definicije variraju od “svih aktivnosti usmjerenih na ilegalne droge” do “skupa načela ili ideologija koji usmjerava javno djelovanje u tom području”
- ❖ EU članice i EK su tijekom posljednja 2 desetljeća zajedno razvile europski pristup prema problematici droga te su se obvezale usko surađivati s ciljem:
 - suzbijanja kriminaliteta droga i remećenja krijumčarenja droga
 - učinkovitog upravljanja pojavom novih psihoaktivnih tvari
 - razmjene najboljih praksi i istraživanja na području prevencije i liječenja
 - pružanja pomoći drugim zemljama u sprječavanju proizvodnje i trgovine droga
- ❖ **Horizontalna radna grupa za droge Vijeća EU** – platforma za definiranje i razvoj EU politike droga

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

MEĐUNARODNI INSTRUMENTI

- ✓ United Nations Single Convention on Narcotic Drugs (New York, 30 March 1961) as amended by the 1972
- ✓ Protocol (Geneva, 25 March 1972)
- ✓ United Nations Convention on Psychotropic Substances (Vienna, 21 February 1971)
- ✓ United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (Vienna, 20 December 1988) (also relevant for judicial cooperation in criminal matters)
- ✓ Agreement on illicit traffic by sea, implementing Article 17 of the United Nations Convention against illicit traffic in narcotic drugs

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

UREDBE

32006R1920

Regulation (EC) No 1920/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (recast) (OJ L 376, 27.12.2006, p. 1–13)

32004R0273

Regulation (EC) No 273/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on drug precursors (Text with EEA relevance) (OJ L 47, 18.2.2004, p. 1–10)

Amended by 32009R0219

Consolidated text 02004R0273-20090420

32005R0111

Council Regulation (EC) No 111/2005 of 22 December 2004

laying down rules for the monitoring of trade between the Community and third countries in drug precursors (OJ L 22, 26.1.2005, p. 1–10)

32005R1277

Commission Regulation (EC) No 1277/2005 of 27 July 2005 laying

down implementing rules for Regulation (EC) No 273/2004 of the European Parliament and of the Council on drug precursors

and for Council Regulation (EC) No 111/2005 laying down rules

for the monitoring of trade between the Community and third

countries in drug precursors Text with EEA relevance

(OJ L 202, 3.8.2005, p. 7–33)

Amended by 32009R0297

Consolidated text 02005R1277-20090429

Amended by 32011R0225

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

UREDBE

32006R1920

Regulation (EC) No 1920/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (recast)
(OJ L 376, 27.12.2006, p. 1–13)

32004R0273

Regulation (EC) No 273/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on drug precursors (Text with EEA relevance)
(OJ L 47, 18.2.2004, p. 1–10)

Amended by 32009R0219

Consolidated text 02004R0273-20090420

32005R0111

Council Regulation (EC) No 111/2005 of 22 December 2004 laying down rules for the monitoring of trade between the Community and third countries in drug precursors
(OJ L 22, 26.1.2005, p. 1–10)

32005R1277

Commission Regulation (EC) No 1277/2005 of 27 July 2005 laying down implementing rules for Regulation (EC) No 273/2004 of the European Parliament and of the Council on drug precursors and for Council Regulation (EC) No 111/2005 laying down rules for the monitoring of trade between the Community and third countries in drug precursors Text with EEA relevance
(OJ L 202, 3.8.2005, p. 7–33)

Amended by 32009R0297

Consolidated text 02005R1277-20090429

Amended by 32011R0225

32006R1920

Regulation (EC) No 1920/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (recast)
(OJ L 376, 27.12.2006, p. 1–13)

CELEX broj je jedinstveni referentni broj dodijeljen EU dokumentima koje proizvodi Ured za službene publikacije Europskih Zajednica (EUR-OP), a svrstani su u CELEX dokumentacijski sustav.

Pravna stečevina Europske unije

Regulation (EC) No 1920/2006

- ❖ Propisuje mandat i djelokrug rada EMCDDA-a koji je zadužen za vođenje EU informacijskog sustava na području droga
- ❖ Obveza zemalja članica je ustrojiti **nacionalne kontakt točke** (eng. *National Focal Points*) sa svrhom prikupljanja informacija i podataka te dostave standardiziranih izvještajnih paketa EMCDDA-u
- ❖ Obveza praćenja 5 ključnih epidemioloških pokazatelja (+ niz dr. pokazatelja, novih trendova, mjera provedbe nacionalnih politika, dobre prakse)

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

ODLUKE

32005D0387

Council Decision 2005/387/JHA of 10 May 2005 on the information exchange, risk-assessment and control of new psychoactive substances

(OJ L 127, 20.5.2005, p. 32–37)

31999D0615

1999/615/JHA: Council Decision of 13 September 1999 defining 4-MTA as a new synthetic drug which is to be made subject to control measures and criminal penalties

(OJ L 244, 16.9.1999, p. 1–1)

32002D0188

2002/188/JHA: Council Decision of 28 February 2002 concerning control measures and criminal sanctions in respect of the new synthetic drug PMMA

(OJ L 63, 6.3.2002, p. 14–14)

32003D0847

2003/847/JHA: Council Decision 2003/847/JHA of 27 November 2003 concerning control measures and criminal sanctions in respect of the new synthetic drugs 2C-I, 2C-T-2, 2C-T-7 and TMA-2

(OJ L 321, 6.12.2003, p. 64–65)

32008D0206

Council Decision 2008/206/JHA of 3 March 2008 on defining 1-benzylpiperazine (BZP) as a new psychoactive substance which is to be made subject to control measures and criminal provisions

(OJ L 63, 7.3.2008, p. 45–46)

32010D0759

2010/759/EU: Council Decision of 2 December 2010 on submitting 4-methylmethcathinone (mephedrone) to control measures

(OJ L 322, 8.12.2010, p. 44–45)

32004F0757

Council Framework Decision 2004/757/JHA of 25 October 2004 laying down minimum provisions on the constituent elements of criminal acts and penalties in the field of illicit drug trafficking

(OJ L 335, 11.11.2004, p. 8–11)

41993D0014

The Schengen acquis - Decision of the Executive Committee of 14 December 1993 on improving practical judicial cooperation for combating drug trafficking (SCH/Com-ex (93) 14)

(OJ L 239, 22.9.2000, p. 427–427)

32001D0419

Council Decision 2001/419/JHA of 28 May 2001 on the transmission of samples of controlled substances

(OJ L 150, 6.6.2001, p. 1–3)

32007D1150

Decision No 1150/2007/EC of the European Parliament and of the Council of 25 September 2007 establishing for the period 2007-2013 the Specific Programme Drug prevention and information as part of the General Programme Fundamental Rights and Justice

(OJ L 257, 3.10.2007, p. 23–29)

32011D0841

2011/841/EU: Council Decision of 5 December 2011 on the conclusion of the Agreement between the European Union and the Republic of Croatia on the participation of the Republic of Croatia in the work of the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

(OJ L 334, 16.12.2011, p. 6–6)

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

PREPORUKE

32003H0488

Council Recommendation of 18 June 2003 on the prevention and reduction of health-related harm associated with drug dependence
(OJ L 165, 3.7.2003, p. 31–33)

32004H0406(01)

Council Recommendation of 30 March 2004 regarding guidelines for taking samples of seized drugs
(OJ C 86, 6.4.2004, p. 10–11)

32002H0515(01)

Council Recommendation of 25 April 2002 on improving investigation methods in the fight against organised crime linked to organised drug trafficking: simultaneous investigations into drug trafficking by criminal organisations and their finances/assets
(OJ C 114, 15.5.2002, p. 1–2)

ZAJEDNIČKE AKCIJE

31996F0698

96/698/JHA: Joint Action of 29 November 1996 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on cooperation between customs authorities and business organizations in combating drug trafficking
(OJ L 322, 12.12.1996, p. 3–4)

31996F0699

96/699/JHA: Joint Action of 29 November 1996 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, concerning the exchange of information on the chemical profiling of drugs to facilitate improved cooperation between Member States in combating illicit drug trafficking
(OJ L 322, 12.12.1996, p. 5–6)

31996F0750

96/750/JHA: Joint Action of 17 December 1996 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union concerning the approximation of the laws and practices of the Member States of the European Union to combat drug addiction and to prevent and combat illegal drug trafficking
(OJ L 342, 31.12.1996, p. 6–8)

31995F0073

95/73/JHA: Joint Action of 10 March 1995 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union concerning the Europol Drugs Unit
(OJ L 62, 20.3.1995, p. 1–3)

Amended by 31996F0748

Pravna stečevina Europske unije

Suradnja na području droga

<http://eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/index.htm>

OSTALO

41991X1123(02)

Resolution of the Council and the Ministers for Health, meeting within the Council of 11 November 1991 on the treatment and rehabilitation of drug addicts serving sentences for criminal offences (OJ C 304, 23.11.1991, p. 7–7)

32004G0422(02)

Council Resolution of 27 November 2003 on the importance of the role of the families in preventing drug abuse by adolescents (OJ C 97, 22.4.2004, p. 4–5)

41989X0722

Resolution of the Council and the Ministers for Health of the Member States meeting within the Council of 16 May 1989 concerning a European network of health data on drug abuse (OJ C 185, 22.7.1989, p. 1–1)

31996G1212(01)

Council Resolution of 29 November 1996 on measures to address the drug tourism problem within the European Union (OJ C 375, 12.12.1996, p. 3–3)

31996G1223

Council Resolution of 16 December 1996 on measures to combat and dismantle the illicit cultivation and production of drugs within the European Union (OJ C 389, 23.12.1996, p. 1–1)

31997G0111(01)

Council Resolution of 20 December 1996 on sentencing for serious illicit drug-trafficking (OJ C 10, 11.1.1997, p. 3–4)

32004G0212(01)

Council Resolution of 17 December 2003 on training for drug law enforcement officers (OJ C 38, 12.2.2004, p. 1–2)

31996G1212

Council Resolution of 29 November 1996 on the drawing up of police/customs agreements in the fight against drugs (OJ C 375, 12.12.1996, p. 1–2)

41991X0629

Declaration by the Council and the Ministers for Health of the Member States, meeting within the Council of 4 June 1991 on action to combat the use of drugs, including the abuse of medicinal products, in sport (OJ C 170, 29.6.1991, p. 1–1)

Pregovori o pristupanju EU

Rezultati screeninga na području droga – hrvatsko iskustvo

- ❖ Utvrđen je visok stupanj usklađenosti nacionalnog zakonodavstva koje regulira područje droga s pravnom stečevinom EU
- ❖ Potrebne su bile izmjene relevantnog zakonodavstva s ciljem:
 - osnivanja nacionalne kontaktne točke za EMCDDA
 - osnivanja nacionalne kontaktne točke za prijenos uzoraka droga
 - zakonske kontrole određenih psihotaktivnih tvari
 - kretanja osoba na opijatskoj farmakoterapiji unutar Schengenskog prostora
 - unaprjeđenja koordinacije u kontroli legalnog prometa prekursorima

Koordinacija politike droga u RH

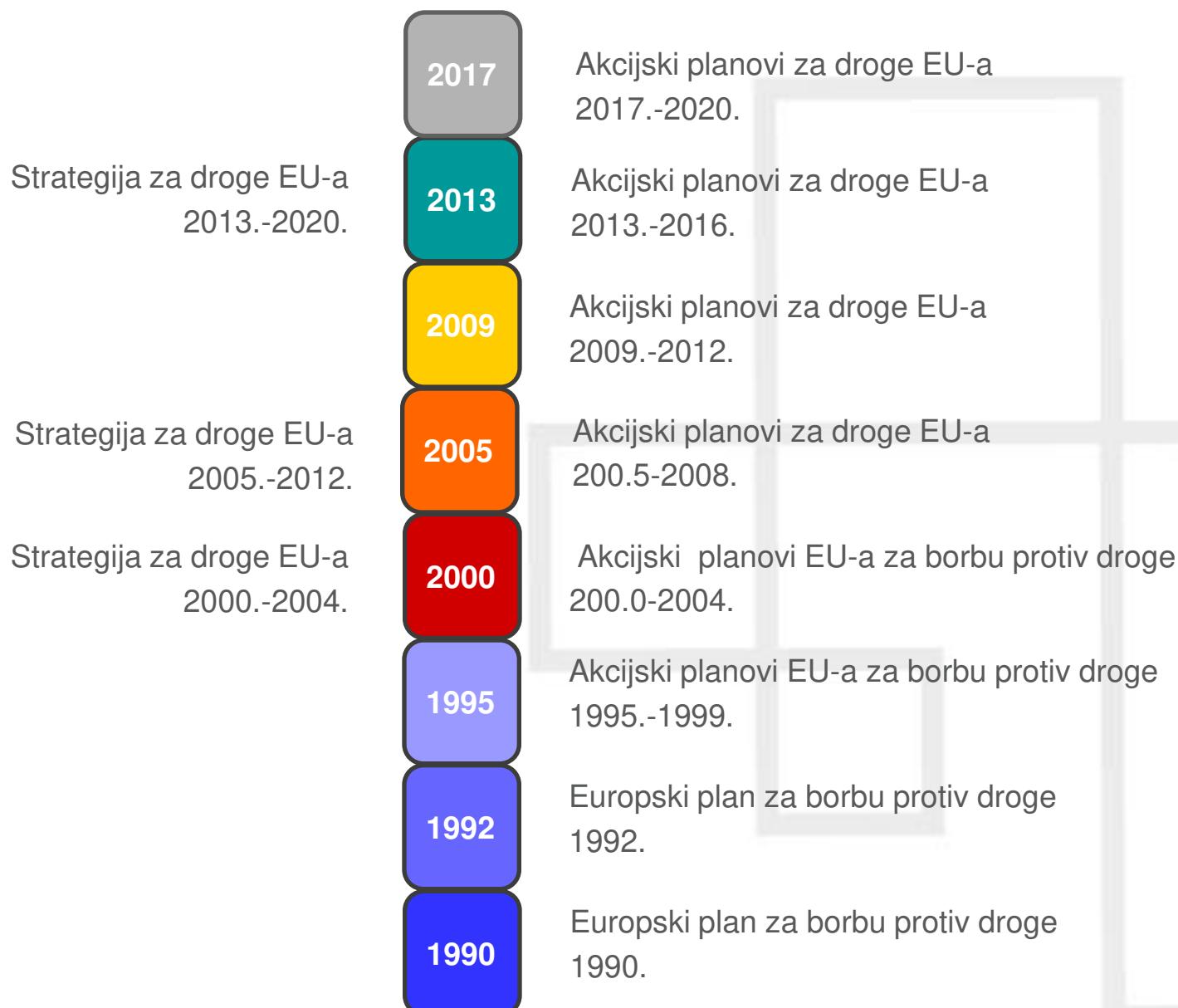
Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga VRH

- ❖ Predsjednik Povjerenstva dolazi s razine potpredsjednika Vlade RH, a članovi su visoki predstavnici 10 nadležnih ministarstava (uglavnom razina pomoćnika ministra) i 1 predstavnik organizacija civilnog društva
- ❖ Koordinira aktivnosti ministarstava i drugih subjekata uključenih u programe suzbijanja zlouporabe droga, od prevencije do resocijalizacije
- ❖ Usvaja godišnje programe nadležnih ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave
- ❖ Donosi opće i posebne programe mjera
- ❖ Stručne, administrativne i tehničke poslove Povjerenstva obavlja USZD

Ured za suzbijanje zlouporabe droga VRH

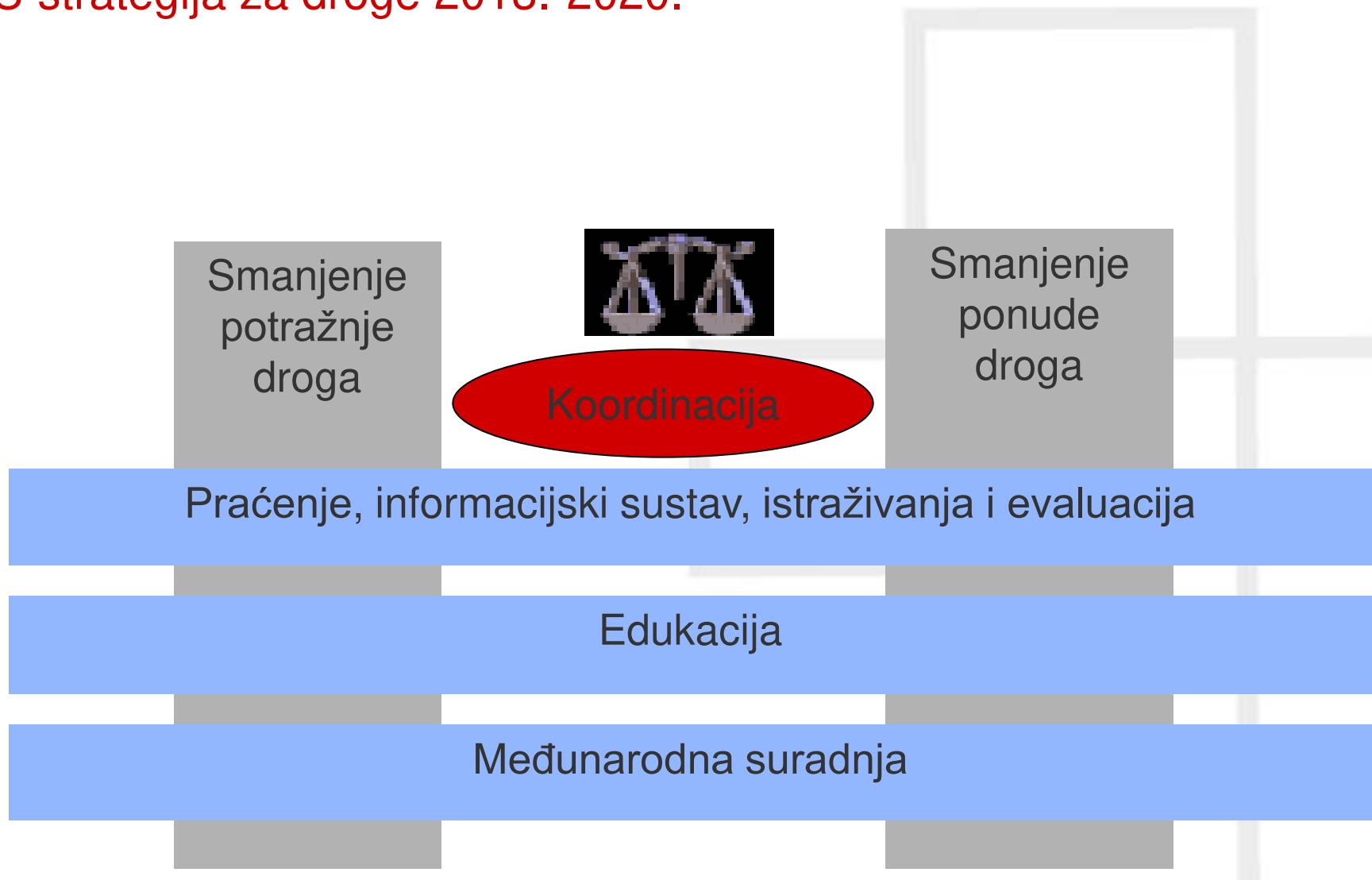
- ❖ Ustrojen kao stručna služba VRH, nacionalni koordinator/nacionalni focal point
- ❖ obavlja stručne, analitičke, savjetodavne i druge poslove vezane uz suzbijanje zlouporabe droga, primjenu Zakona o suzbijanju zlouporabe droga, provedbu Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga i akcijskih planova suzbijanja zlouporabe droga o čemu jednom godišnje podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske
- ❖ Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga

Vremenska crta strategija i planova za droge EU- a

Politika droga EU

EU strategija za droge 2013.-2020.

EU strategija za droge 2013.-2020.

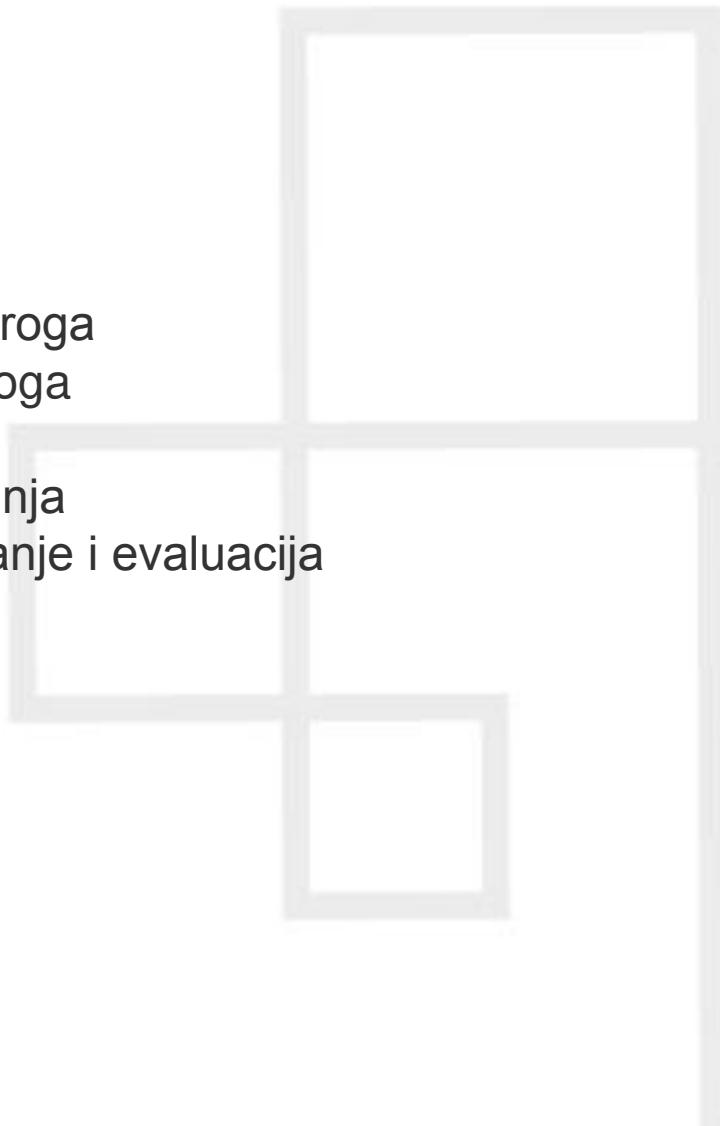
Svrha

- ❖ **Smanjiti uporabu droga i ponudu droga unutar EU, kao i zdravstvene i socijalne štete koje one uzrokuju, pomoću strateškog modela koji:**
 - podupire i nadopunjuje nacionalne politike,
 - osigurava okvir za koordinirane i zajedničke akcije i
 - tvori temelj i politički okvir za vanjsku suradnju EU na području droga
- ❖ To će biti postignuto uz pomoć **integriranog, uravnoteženog pristupa temeljenog na dokazima**

EU strategija za droge 2013.-2020.

Struktura

- ❖ Predgovor
- ❖ Uvod
- ❖ Područje politike: Smanjenje potražnje droga
- ❖ Područje politike : Smanjenje ponude droga
- ❖ Horizontalna tema: Koordinacija
- ❖ Horizontalna tema : Međunarodna suradnja
- ❖ Horizontalna tema : Informacije, istraživanje i evaluacija

EU strategija za droge 2013.-2020.

Ciljevi

- ❖ Mjerljivo smanjenje uporabe droga, ovisnosti o drogama i šteta po zdravlje i društvo povezanih s drogom
- ❖ Onemogućivanje tržišta droga i mjerljivo smanjenje dostupnosti droga
- ❖ Aktivan dijalog i analiza razvoja i izazova na EU i međunarodnom nivou
- ❖ Jačanje suradnje između EU i ne-EU zemalja te međunarodnih organizacija
- ❖ Bolje razumijevanje svih aspekata problema droga i utjecaja intervencija kako bi se osigurala sveobuhvatna baza za politike i akcije temeljena na dokazima

Smanjenje potražnje

- ❖ Cilj je smanjiti štete nastale uporabom droga i promovirati zdravstvene i društvene posljedice korištenja droga
- ❖ Poboljšati dostupnost, kvalitetu i efikasnost programa prevencije, tretmana, smanjenja štete, rehabilitacije i resocijalizacije kroz:
 - univerzalnu i široku dostupnu prevenciju
 - različite mogućnosti tretmana
 - poboljšanje zadržavanja u tretmanu i smanjenje stope napuštanja tretmana
 - supstitucijsku terapiju
 - programe smanjenja štete
 - programe reintegracije i rehabilitacije
 - usluge i intervencije za ovisnike u zatvoru

Smanjenje ponude

- ❖ Poboljšanje suradnje između tijela kaznenog progona
- ❖ Poboljšanje koordinacije i suradnje na području pravosuđa
- ❖ Brzi odgovori na rastuće prijetnje
- ❖ Smanjenje proizvodnje i opskrbe drogom
- ❖ Smanjenje diverzije i krijumčarenja prekursora

Politika droga EU

EU Akcijski plan za droge 2017.-2020.

- ❖ Koncipiran oko glavnih prioriteta
 - smanjenje potražnje droga
 - mobiliziranje građana Europe
 - smanjenje ponude droga
 - unaprjeđenje međunarodne suradnje
 - unaprjeđenje znanja o fenomenu droga
- ❖ Poglavlja
 - koordinacija politike droga
 - smanjenje potražnje droga
 - smanjenje ponude droga
 - međunarodna suradnja
 - informacije, istraživanja i evaluacija
- ❖ Metodologija
 - 15 ciljeva i 55 akcija
 - definirane odgovornosti provedbe
 - rokovi provedbe
 - alati procjene/indikatori
 - godišnja procjena EK

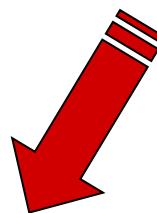
Politika droga EU

EU strategija za droge **2013.-2020.**

EU Akcijski plan za droge 2017.-2020.

Strategija suzbijanja zlouporabe droga u RH 2012.-2017.

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe
droga u RH 2012.-2014.

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe
droga u RH 2015.-2017.

Godišnji provedbeni programi

Politika droga u RH

- ❖ Nacionalna strategija sadrži strateške ciljeve, prioritete i mjere kojima će se djelotvorno osigurati odgovornost za provedbu sveukupne nacionalne politike borbe protiv droga, te omogućiti uspostava multidisciplinarnog i integriranog pristupa suzbijanju zlouporabe droga na nacionalnoj i lokalnoj te međunarodnoj razini.
- ❖ Osnovni cilj Akcijskog plana je osigurati odgovornost za provedbu sveukupne nacionalne politike borbe protiv ovisnosti, te omogućiti uspostavu multidisciplinarnog, integriranog i učinkovitog pristupa suzbijanju zlouporabe droga na nacionalnoj i lokalnoj razini. Akcijski plan temelji se na tematskim područjima iz Nacionalne strategije i njenim glavnim ciljevima i prioritetima te sadrži načine za postizanje planiranih ciljeva, kao i specifične mjere i aktivnosti pojedinih nositelja za trogodišnje razdoblje.
- ❖ U okviru Nacionalne strategije i Akcijskog plana, načelo decentralizacije primjene nacionalne politike droga na lokalnoj razini i dalje predstavlja jedno od temeljnih načela i jamči jednaku dostupnost različitih programa diljem zemlje u skladu s posebnim potrebama pojedinih županija. Po usvajanju Nacionalne strategije i Akcijskog plana doneseni su i novi županijski akcijski planovi za trogodišnje razdoblje.

Strategija suzbijanja zlouporabe droga u RH 2012.-2017.

- ❖ Treći strateški dokument na području droga (prva iz 1996. s ne definiranim razdobljem, druga 2006.-2012.)
- ❖ Strategiju je izradio multidisciplinarni stručni tim pod vodstvom Ureda za suzbijanje zlouporabe droga VRH
- ❖ Temeljena na rezultatima znanstvene evaluacije koju je proveo vanjski evaluator radi osiguranja objektivnosti i transparentnosti
- ❖ U sklopu TAIEX radionice uzeti su u obzir najnoviji razvoji na području izrade strateških dokumenata i prioriteti EU politike droga
- ❖ Vlada Republike Hrvatske je u svibnju 2012. donijela predmetni dokument koji je prihvaćen i od strane Hrvatskog sabora
- ❖ Na temelju NS Vlada RH usvojila je i Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u RH 2012.-2014. i 2015.-2017.

Politika droga u RH

Strategija suzbijanja zlouporabe droga u RH 2012.-2017.

Glavni ciljevi:

- ❖ Spriječiti i smanjiti zlouporabu droga i drugih sredstava ovisnosti, posebice među djecom i mladima.
- ❖ Smanjiti razmjere problema zlouporabe droga i ovisnosti u društvu, kao i vezanih zdravstvenih i socijalnih rizika nastalih zlouporabom droga.
- ❖ Smanjiti dostupnost droga na svim razinama i sve oblike kriminala vezanog za zlouporabu droga.
- ❖ Unaprijediti, izgraditi i umrežiti sustav za suzbijanje zlouporabe droga i borbu protiv ovisnosti na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Evaluacija Nacionalne strategije – ključni rezultati i preporuke

- Primjena važeće NS-e i AP-a suzbijanja zlouporabe droga istekla je 31. 12. 2017.
- 2017. u suradnji s Trimbos institutom provedena evaluacija provedbe NS-e

Generalni zaključak:

- ✓ učinjeni značajni pomaci u izgradnji učinkovitog sustava za provedbu politike o drogama.
- ✓ Nacionalni odgovori razvijeni su u skladu s preporučenim standardima, smjernicama i iskustvima EU te se hrvatski model može smatrati primjerom dobre prakse
- ✓ Preporučuje se nastavak sadašnjeg pristupa i smjera, održavanje osnovnih načela „uravnoteženog pristupa“, politike utemeljene na „dokazima, zdravlju i ljudskim pravima“, kao i vodeće koordinacijske i suradničke strukture

Nova Nacionalna strategija i Akcijski plan

- ✓ Zaključkom Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga VRH 2017. – osnivanje multidisciplinarnе radne skupine za izradu Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti 2018. – 2025. i Nacionalnog Akcijskog plana 2018.-2021.
- ✓ U koordinaciji Ureda - izrađeni strateški dokumenti – objedinjeni ciljevi i prioriteti na području ovisnosti i ovisničkih ponašanja – **koherentni pristup - objedinjavanje područja politike prema drogama, alkoholu, duhanu, kockanju te ponašajnim ovisnostima**
- ✓ Održane **prethodne konzultacije s ključnim resorima** (MZ, HZJZ, MZO, MUP) - **postignut konsenzus oko strukturnih i programske promjene** postojećeg sustava s ciljem prilagodbe novim potrebama i trendovima
- ✓ O prvom nacrtu dokumenata održano zatvoreno **e-Savjetovanje** za stručnu zajednicu
- ✓ **Usklađeni nacrti** Nacionalne strategije i Akcijskog plana upućeni u **postupak prethodnog usuglašavanja** na službena mišljenja nadležnim tijelima

Glavna područja nove NS-e i AP-a

Smanjenje potražnje	<ul style="list-style-type: none">• Prevencija ovisnosti djece i mladih• Prevencija ovisnosti na mjestu rada• Liječenje i psihosocijalni tretman uključujući mjere tretmana ovisnika u sustavu izvršenja kaznenih sankcija i mjera• Smanjenje šteta• Sustav socijalne skrbi, resocijalizacija i društvena reintegracija ovisnika
Smanjenje ponude uključuje:	<ul style="list-style-type: none">• Droe i tvari zabranjene u sportu• Alkohol i duhanske prerađevine• Igre na sreću• Kaznena i prekršajna politika
Ostala područja	<ul style="list-style-type: none">• Edukacija• Nacionalni informacijski sustavi i istraživanja• Evaluacija• Koordinacija• Međunarodna suradnja• Financijska sredstva

Odmaknuo se naglasak s represivnog pristupa
naglašena javnozdravstvena orientacija u provedbi politike prema ovisnostima

=
prihvaćeni pristup u svim važećim EU strategijama iz područja ovisnosti.

Temelji u pravnoj stečevini EU

- ❖ Svrha informiranja i istraživanja je bolje razumijevanje problema droga i razvoj najboljeg mogućeg odgovora na te probleme putem mjerljivog i održivog unaprjeđenja osnove i infrastrukture znanja
- ❖ Kao prioriteti ističu se:
 - unaprjeđenje infrastrukture znanja na području droga i konsolidiranje informacijskih sustava i mehanizama koji se odnose na droge, a razvijeni su u razdoblju od 2000.-2004., služeći se pritom svim resursima EMCDDA-a i Europol-a
 - svaki EU plan djelovanja trebao bi uključivati prioritetne teme istraživanja koja treba poticati na razini EU, uzimajući u obzir dinamiku problema droga
 - na razini država članica treba poticati razmjenu i široku distribuciju rezultata istraživanja, iskustava i dobre prakse

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

- ✓ kontaktna točka za suradnju sa EMCDDA
- ❖ Obveza zemalja članica je ustrojiti nacionalne kontakt točke (eng.*National Focal Points*) sa svrhom prikupljanja informacija i podataka te dostave standardiziranih izvještajnih paketa EMCDDA-u
- ❖ Obveza praćenja 5 ključnih epidemioloških pokazatelja (+ niz drugih pokazatelja, novih trendova, mjera provedbe nacionalnih politika, dobre prakse)

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Kronologija razvoja suradnje s EMCDDA-om

- ❖ Neformalna suradnja s EMCDDA započela je krajem 2003. godine
- ❖ Od 2004. RH redovno sudjeluje na Reitox i godišnjim stručnim sastancima EMCDDA-a za pojedine indikatore
- ❖ Početkom 2005. RH je službeno predala zahtjev za suradnju s EMCDDA-om čime je iniciran postupak pregovora o pristupanju RH toj EU agenciji
- ❖ Izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Ureda za suzbijanje zlouporabe droga (NN), 2006. je osnovan *Odjel nacionalne informacijske jedinice za droge i poslove međunarodne suradnje*, čime je USZD službeno postao nacionalna kontaktna točka EMCDDA-a
- ❖ Iste godine započeo je CARDs twinning projekt čija su 3. i 4. komponenta bile usmjerene na institucionalno jačanje nacionalne kontaktne točke i razvoj Nacionalnog informacijskog sustava za droge u RH
- ❖ 2007. je EMCDDA-u predano prvo standardizirano nacionalno izvješće RH
- ❖ Paralelno započinje horizontalni Phare projekt EMCDDA-a sa sličnom svrhom
- ❖ U srpnju 2010. potpisana je Sporazum između RH i EU o sudjelovanju RH u radu EMCDDA-a; ponovno potpisana u prosincu 2010. zbog novih odredbi Lisabonskog ugovora
- ❖ Odluka Vijeća iz 2011. o zaključivanju Sporazuma
- ❖ Sporazum ratificiran u Hrvatskom saboru

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

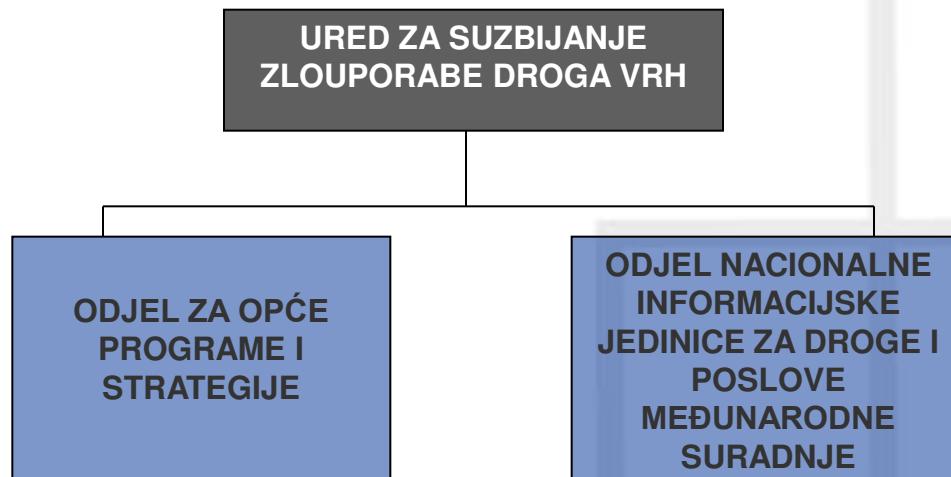
Naučene početne lekcije

- ❖ Prije samog ustrojavanja Nacionalnog informacijskog sustava za droge (skup svih izvora informacija/podataka na nacionalnoj i lokalnoj razini) kao mehanizma prikupljanja informacija/podataka potrebno je ustrojiti nacionalnu kontaktnu točku koja će garantirati održivost sustava
- ❖ Važno je odabratи dobru poziciju nacionalne kontaktne točke u smislu da ima čvrst mandat za prikupljanje podataka od svih nadležnih tijela, ali i usku vezu s donositeljima nacionalne politike droga
- ❖ Svrha nacionalne kontaktne točke nije samo suradnja s EMCDDA-om, već prvenstveno pravodobno uočavanje novih pojava/trendova na području droga i ovisnosti o drogama u zemlji te problema u provedbi nacionalne politike kao podloga za kreiranje znanstveno utemeljenih odgovora

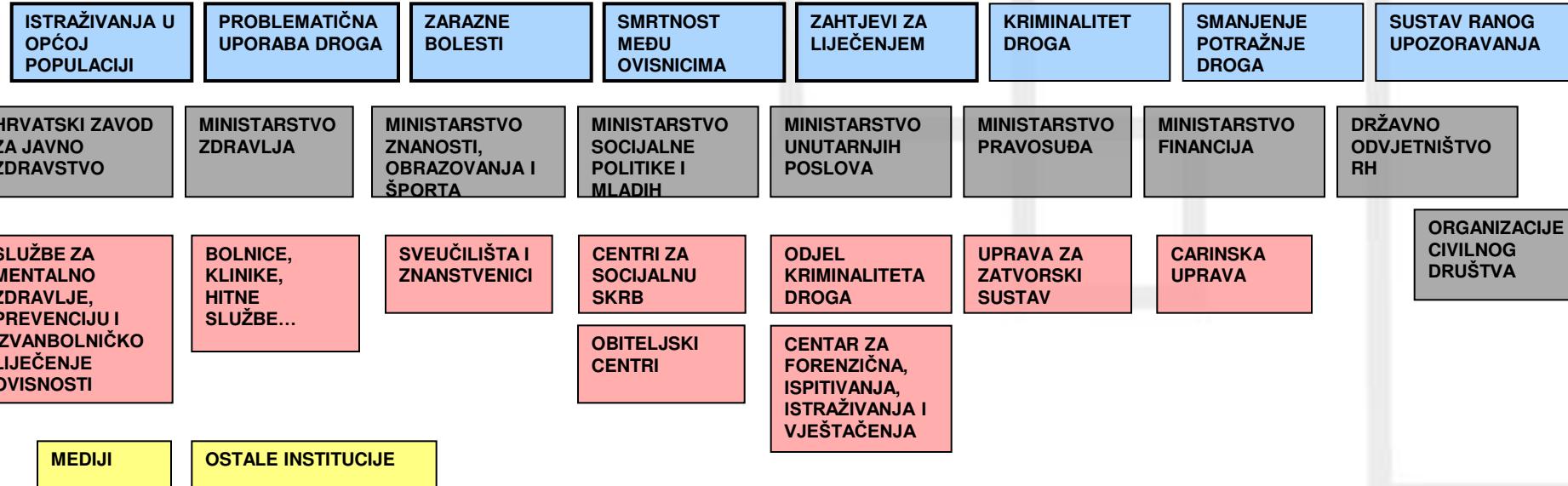
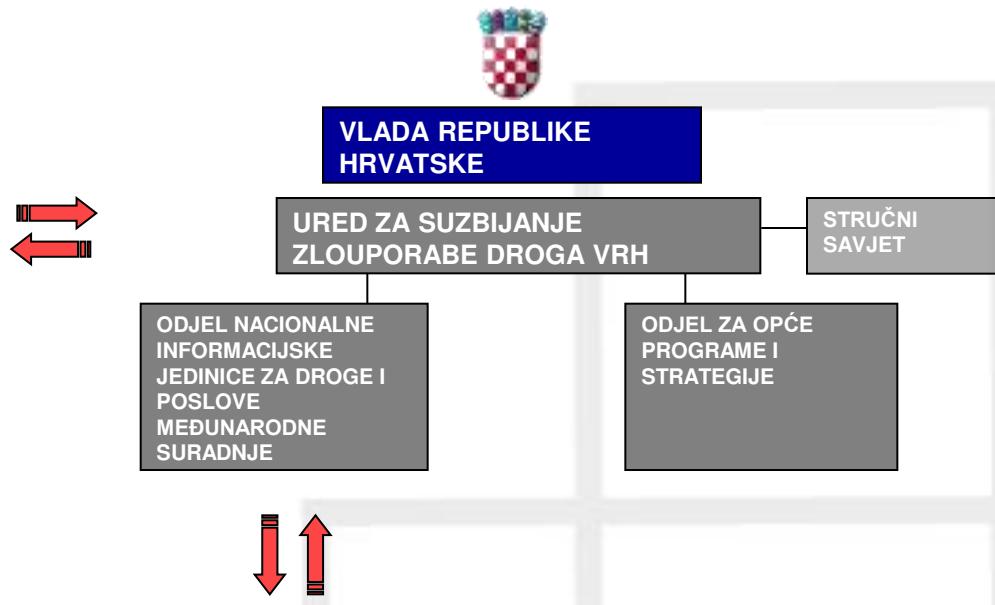
Austria	Gesundheit Österreich GmbH (GÖG) - NGO funded by the Ministry of Health.	Lithuania	Drug, tobacco and alcohol control department Government of the Republic of Lithuania
Belgium	Epidemiology Unit of the Scientific Institute of Public Health (IPH).	Luxembourg	Public Health Research Centre (CRP-Santé)
Bulgaria	National Centre for Addictions	Malta	Ministry of Social Policy - Operates under the umbrella of the National Commission for the Abuse of Drugs Alcohol and other Dependencies.
Cyprus	National Council on Drugs - Cyprus National Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction	Netherlands	Trimbos-instituut (Netherlands Institute of Public Health and Addiction) - Integrated within the National Drug Monitor, established by the Minister of Health, Welfare and Sport
Czech Republic	Secretariat of the Council of the Government for Drug Policy Coordination	Norway	National Institute for Alcohol and Drug Research - An independent and publicly-funded research institute
Denmark	Danish Health and Medicines Authority, National Board of Health (NBH) An autonomous Government agency linked to the Ministry of Health	Poland	National Bureau for Drugs Prevention - Ministry of Health
Estonia	National Institute for Health Development (NIHD) — Estonian Drug Monitoring Centre (EDMC)	Portugal	General-Directorate for Intervention on Addictive Behaviours and Dependencies (SICAD)
Finland	National Institute for Health and Welfare (THL)	Romania	National Anti-drug Agency - Under the remit of the Ministry of Administration and Interior
France	French Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction - Independent body with the coordination of all drug monitoring activities in France	Slovakia	General Secretariat for Drug Dependence and Drug Control at the Office of the Government
Germany	German Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) - Ministry for Health	Slovenia	Information Unit for Illicit Drugs - Institute of Public Health
Greece	University of Mental Health Research Institut	Spain	Government Delegation to the National Plan on Drugs - DGPND
Hungary	Ministry of Health - National Centre for Epidemiology - National focal point - Located within the National Centre for Epidemiology (NCE) of the National Public Health and Medical Officers Service	Sweden	Swedish National Institute of Public Health
Ireland	Health Research Board (HRB).	United Kingdom	UK focal point on drugs, Department of Health
Italy	Presidency of the Council of Ministers - Drug Policy Department	Croatia	Office for Combating Drugs Abuse Government of The Republic of Croatia
Latvia	Disease Prevention and Control Centre of Latvia	Turkey	Turkish Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Nacionalna kontaktna točka za EMCDDA u RH

Organizacijska shema partnera u Nacionalnom informacijskom sustavu za droge u Republici Hrvatskoj

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Nacionalna informacijska jedinica za droge

- ❖ Koordinator nacionalnih aktivnosti i glavni partner svim subjektima Nacionalnog informacijskog sustava za droge (NISD)
- ❖ Na europskoj razini djeluje kao sastavni dio Europske mreže za razmjenu informacija o drogama (Reitox)
- ❖ Nacionalni partner za redovitu i izravnu suradnju te posebno dostavljanje nacionalnih podataka vezanih za droge Europskom centru za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA), ali i ostalim relevantnim međunarodnim tijelima i institucijama
- ❖ Osim prikupljanja, usklađivanja i analiziranja podataka, NIJD prati i analizira nacionalne znanstvene, zakonske i političke razvoje na području suzbijanja zlouporabe droga
- ❖ Potpora unaprjeđenju mehanizama za prikupljanje podataka, razmjenu podataka između različitih subjekata, definiranje i evaluaciju okvira i standarda te provedbu istraživanja, usporedno s osiguranjem finansijskih sredstava za provedbu navedenog

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Radne skupine

- ❖ Ključni elementi Nacionalnog informacijskog sustava za droge
- ❖ Savjetuju NIJD o općoj strategiji nacionalnog informacijskog sustava za droge, metodama prikupljanja i analize podataka, komunikacijskoj strategiji i dalnjem razvoju, raspravljaju o aktualnim temama i trendovima koji se javljaju na tom području, predlažu konkretne aktivnosti i mjere, sudjeluju u izradi radnih dokumenata i stručne literature
- ❖ Članove imenuje VRH na prijedlog Ureda za suzbijanje zlouporabe droga
- ❖ Koordinator svake radne skupine u suradnji s NIJD-om usmjerava rad skupine, kroz multidisciplinaran i znanstveni pristup osigurava napredak u razvoju pojedinog pokazatelja ili tematskog područja, prati znanstvene razvoje i nova dostignuća na svom području, priprema, inicira i vodi tematske rasprave na sastancima, sudjeluje na stručnim sastancima EMCDDA-a i ostalih međunarodnih tijela o kojima pismeno izvještava NIJD, a na redovitom sastanku i ostale članove radne skupine.
- ❖ Redoviti nacionalni sastanci - najmanje dva puta na godišnje, odnosno dodatno prema potrebi

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Vizualni identitet

- ❖ *Corporate Identity Manual, 2007* – knjiga vizualnih standarda USZD (dvojezična)

A screenshot of the official website of the National Information System for Drugs in the Republic of Croatia. The header features the logo 'NACIONALNA INFORMACIJSKA JEDINICA ZA DROGE' and navigation links for 'HOME', 'ENGLISH', and 'HRVATSKO'. Below the header is a large image of a young person. The main content area includes a section about the 'Ured za upravljanje s područjem opasnih droga' (Office for managing dangerous drugs), which is described as a state agency of the Republic of Croatia responsible for preventing drug abuse, illegal possession, and trafficking of dangerous drugs. It also mentions its role in preventing drug addiction and providing information on dangerous drugs. The sidebar contains links for 'CONTACTS', 'STATISTICS', 'DOCUMENTS', 'PUBLICATIONS', 'PROJECTS', 'CONFERENCES', 'EDUCATION', 'NOTICES', 'MEDIA', and 'LINKS'. A search bar and a forum section are also visible.

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Strateški dokumenti

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Područja djelovanja:

Pet ključnih epidemioloških pokazatelja (EMCDDA):

- ❖ Prevalencija i uzroci zlouporabe droga u općoj populaciji
- ❖ Prevalencija i uzroci problematične uporabe droga
- ❖ Zarazne bolesti vezane uz uporabu droga
- ❖ Smrtnost među ovisnicima
- ❖ Zahtjevi za liječenjem

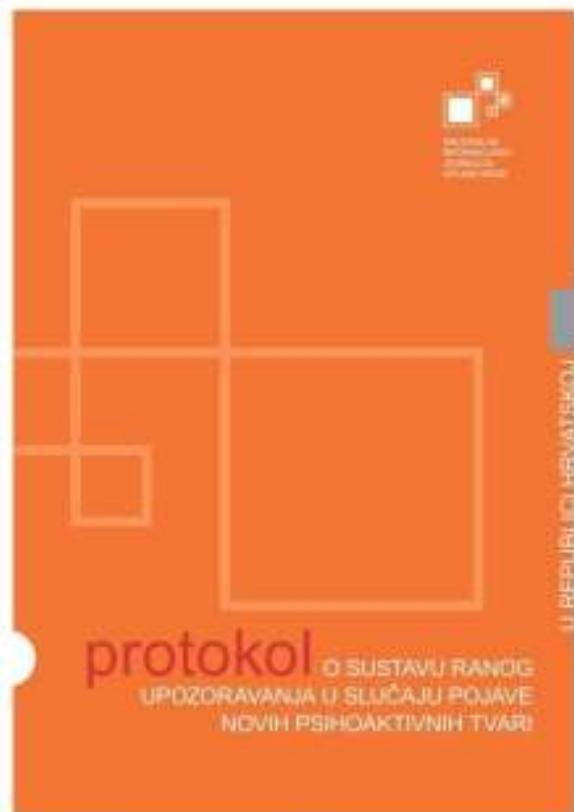
Ostala područja:

- ❖ Pokazatelji tržišta i kriminaliteta droga
- ❖ Politika droga (strateški dokumenti)
- ❖ Javni troškovi
- ❖ Mjere smanjenja ponude droga
- ❖ Mjere smanjenje potražnje droga
- ❖ Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj
- ❖ Znanstveno utemeljene prakse

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

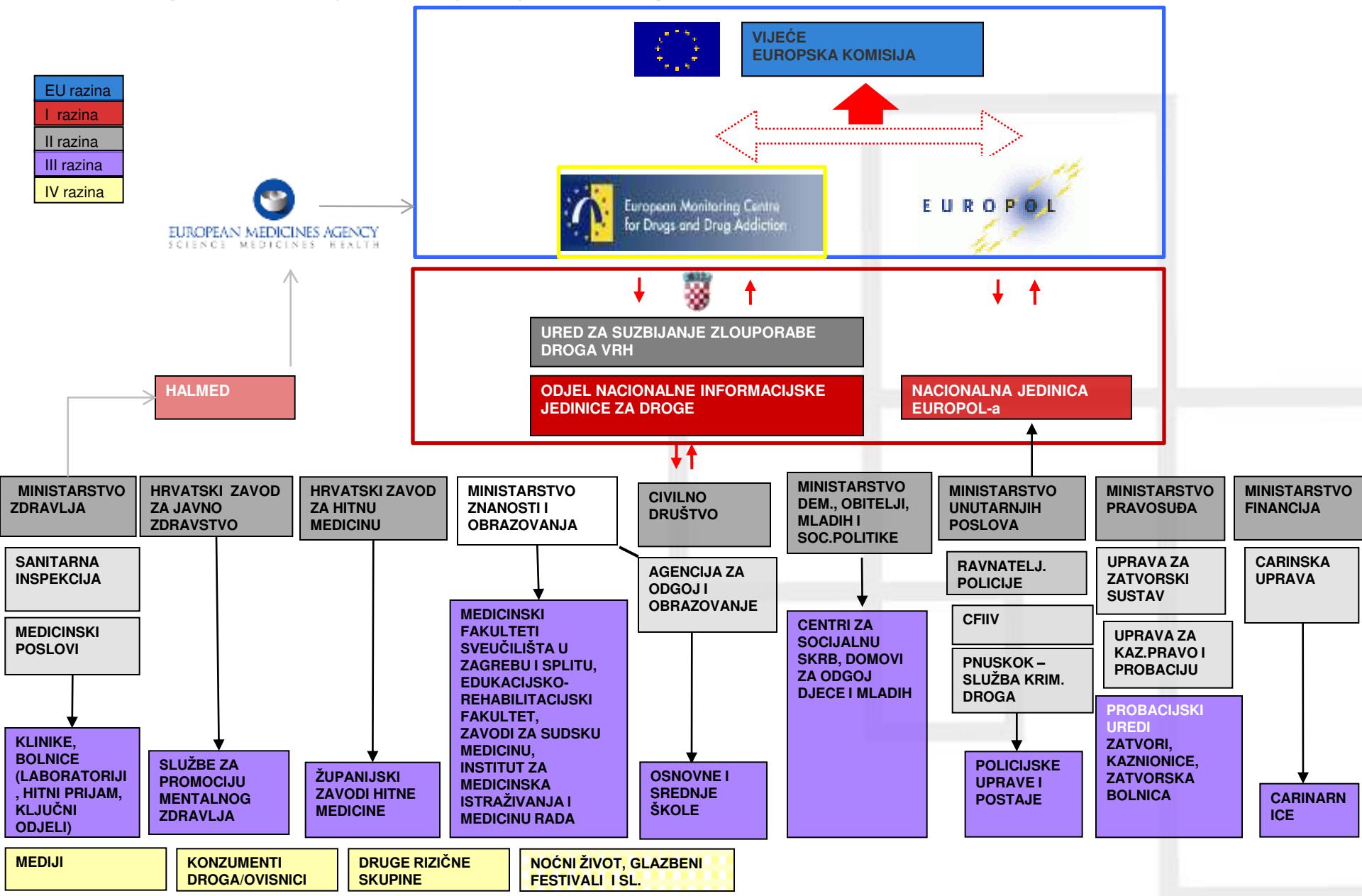
Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u RH – okvir i mehanizmi djelovanja

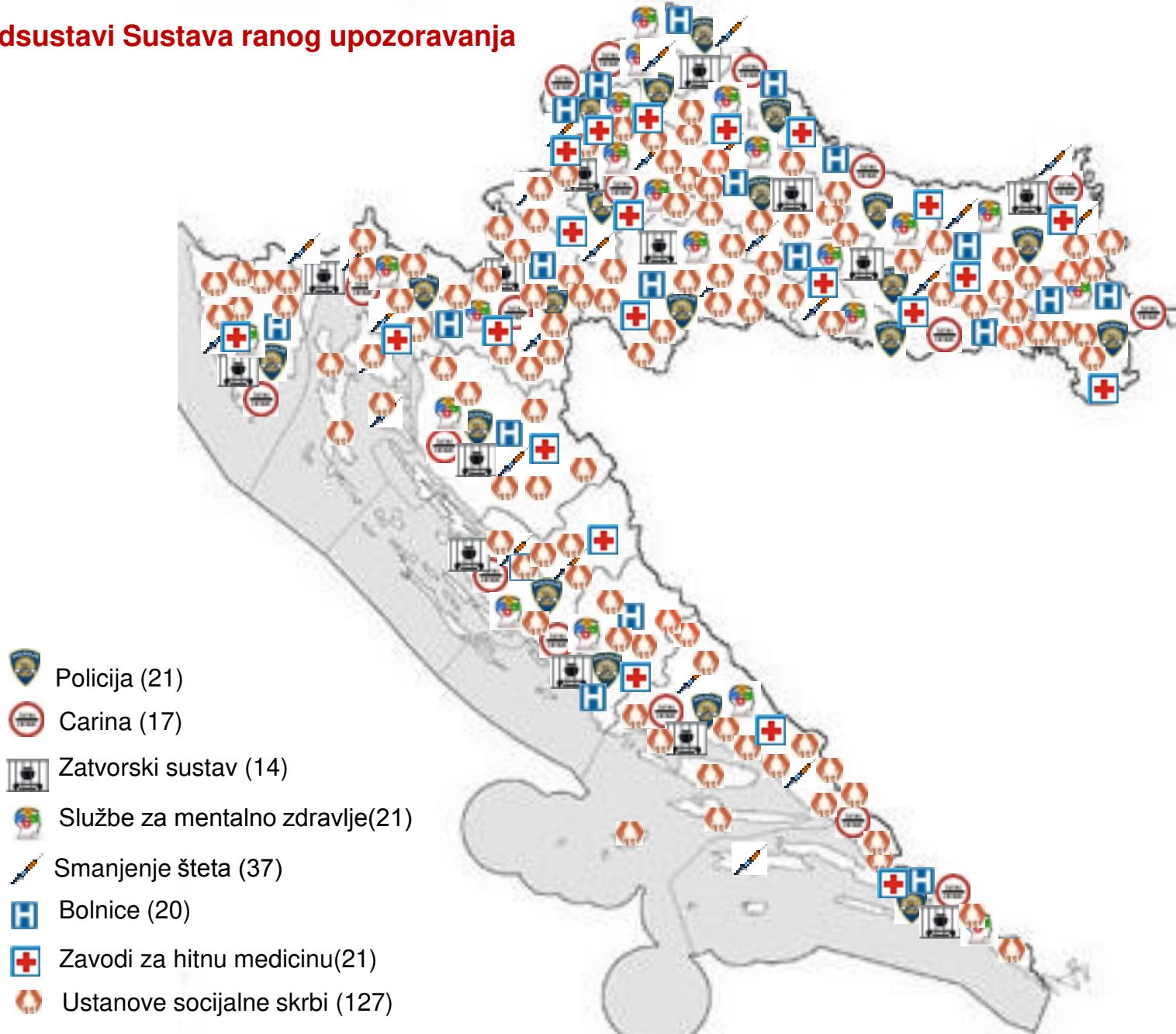
Glavna svrha nacionalnog sustava ranog upozoravanja je razmjena informacija o pojavi novih droga i drugim opasnostima povezanim s konzumacijom droga, među dionicima čitavog sustava u realnom vremenu s ciljem poduzimanja mjera otklanjanja uočenog rizika.

- Novi protokol spremam!!

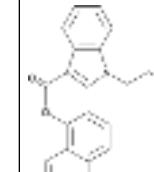
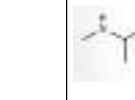
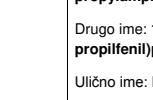
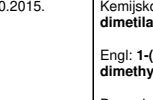
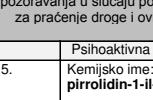
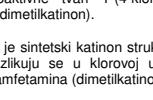
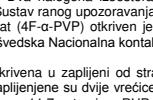
Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u RH

Podsustavi Sustava ranog upozoravanja

Mjesečna izvješća o novim psihoaktivnim tvarima

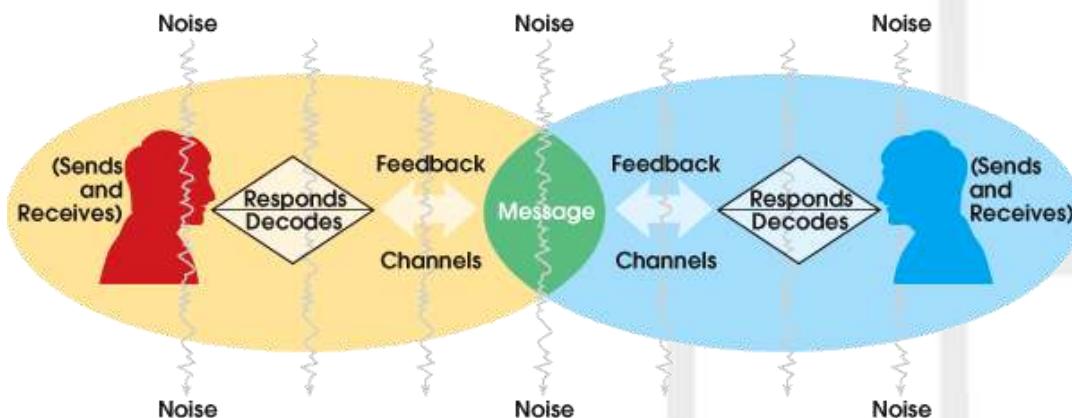
Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)				
Br.	Datum	Psihoaktivna tvar	Institucija	
1.	03.06.2015.	Kemijsko (piperidin-2-yl)acetat	Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	Lipanj 2015.
	02.07.2015.	Kemijsko ime: naftalen-1H-indol-3-karboksilat	Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	Srpanj 2015.
		Engl: naphthalen-1-yl indole-3-carboxylate		
		Drugo ime: CBL-018		
		Ulično ime:		
				
		Formula: C ₂₄ H ₂₃ NO ₂		
	1.	06.08.2015.	Kemijsko imenitropropilamfetamin	Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)
		Engl: N-methyl-2-nitropropan-2-one		Rujan 2015.
		Drugo ime: dimetoksipropan-2-ylpropan-2-one		
		Ulično ime:		
				
		Formula: C ₉ H ₁₃ NO ₂		
	1.	10.09.2015.	Kemijsko ime: 2,5-dimetoksi-4-propilamfetamin	Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)
		Engl: 2,5-dimethoxy-4-propylamphetamine		Listopad 2015.
		Drugo ime: 1-(2,5-dimethylphenyl)propan-2-one		
		Ulično ime: DOPR		
				
		Formula: C ₁₄ H ₂₃ NO ₂		
	1.	01.10.2015.	Kemijsko ime: 4-dimetilaminociklopentan	Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari Europskog centra za praćenje droge i ovisnosti o drogama (EMCDDA)
		Engl: 1-(4-chlorophenyl)-2-dimethylaminocyclopentane		Studeni 2015.
		Drugo ime: 4-dimetylaminociklopentan		
		Ulično ime:		
				
	1.	05.11.2015.	Kemijsko ime: 1-(4-klorofenil)-2-pirrolidin-1-il-pentan-1-on	Belgijska Nacionalna kontaktarna točka
		Engl: 1-(4-chlorophenyl)-2-pyrrolidin-1-yl-pentan-1-one		
		Drugo ime: 4-kloro-α-pirrolidinovalerenfon		
		Ulično ime: 4-Cl-α-PVP		
				
		Belgijska Nacionalna kontaktarna točka izjavila je o pojavi nove psihoaktivne tvari 1-(4-klorofenil)-2-pirrolidin-1-il-pentan-1-on (4-Cl-α-PVP).		
		4-Cl-α-PVP je derivat katinona pirrolidina za kojeg se očekuje da ima stimulativne učinke. Tvar je 4-kloro derivat α-pirrolidinovalerenofena (α-PVP), za kojeg se 18. studenog 2015. provela procjena rizika od strane proširenog Znanstvenog odbora EMCDDA. Dva halogenata, tvari 4-Cl-α-PVP, 4-fluoro i 4-bromo derivati, u europski Sustav ranog upozoravanja prijavljeni su u 2014. i 2015. godine. Tvar 4-fluoro derivat (4-F-α-PVP) otkiven je u post-mortem analizi u dva slučaja o čemu je izjavila belgijska Nacionalna kontaktarna točka u listopadu 2014. godine.		
		Tvar je otkrivena u zaplijenjeni dva papirica s „DOPR“. Jedan papir je težio 4 mg i pronađen je u klorovoj umjesi metamfetamina (dimetilkatinon) (2-4-kloro-N,N-dimetilkatinon) je otkriven u Staffordshiru 30. svibnja MS, LC-MS i NMR analizama koje je proveo Njemački carinski policijski laboratorijski servis (NPL).		
		Novi profil tvari uskoro će biti otvoreni u EDN.		
		Reference: [1] Bourland, J. A. (1997). The influence of carboxylesterase-mediated transformation on the pharmacokinetics and pharmacodynamics of the psychotropic drug isopropylphenidate. <i>Journal of Psychopharmacology</i> , 11, 22-26. [2] Isopropylphenidate for Treatment of Fatigue-Related Disorders and Cognitive Impairment in Multiple Sclerosis. <i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> , 2011, 17, 1-4. [3] Isopropylphenidate: An Ester Selective Dopaminergic Activity at the Norepinephrine Receptor. <i>Psychopharmacology</i> , December 2011.		
		[1] http://www.baijalipharm.com/sell-1445560-cbthi-018.html#VZURmhCZggA [2] https://www.caymanchem.com/app/template/		
	2.	05.10.2015.	Kemijsko ime: 1-phenylpirrolidin-1-one	
		Engl: 1-phenylpyrrolidin-1-one		
		Drugo ime: PVP		
		Ulično ime: α-PVP		
				
	2.	06.11.2015.	Kemijsko ime: 1-(4-fluorofenil)-2-(pirrolidin-1-il)heksan-1-on	Svedska Nacionalna kontaktarna točka
		Engl: 1-(4-fluorophenyl)-2-(pyrrolidin-1-yl)hexan-1-one		
		Drugo ime: 4-fluoro-α-pirrolidinoheksanofenon		
		Ulično ime: 4-F-α-PHP		
				
		Identifikacija tvari temeljila se na GC-MS i FTIR analizama koje je proveo belgijski carinski laboratorijski servis (GC-MS (E+) i NMR analizama koje je proveo Istraživački centar u okviru rada carinskih laboratorija mreže europskih projekata.		
		Novi profil tvari uskoro će biti otvoreni u EDND bazi.		
		Reference: [1] Butler, M. et al. (2005) WO2005034878-A2 / 2005-04-21. Pyrovalerone Analogues and Therapeutic Uses Thereof. [2] Butler, M. et al. US20080234498-A1 / 2008-09-25. Pyrovalerone Analogues and Therapeutic Uses Thereof.		
		[1] https://ednd.emcdda.europa.eu/html.cfm?docid=1445560-cbthi-018.html#VZURmhCZggA [2] https://ednd.emcdda.europa.eu/html.cfm?docid=1445560-cbthi-018.html#VZURmhCZggA		

Edukacije profesionalaca

Nacionalni informacijski sustav za droge u RH

Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u RH – komunikacija

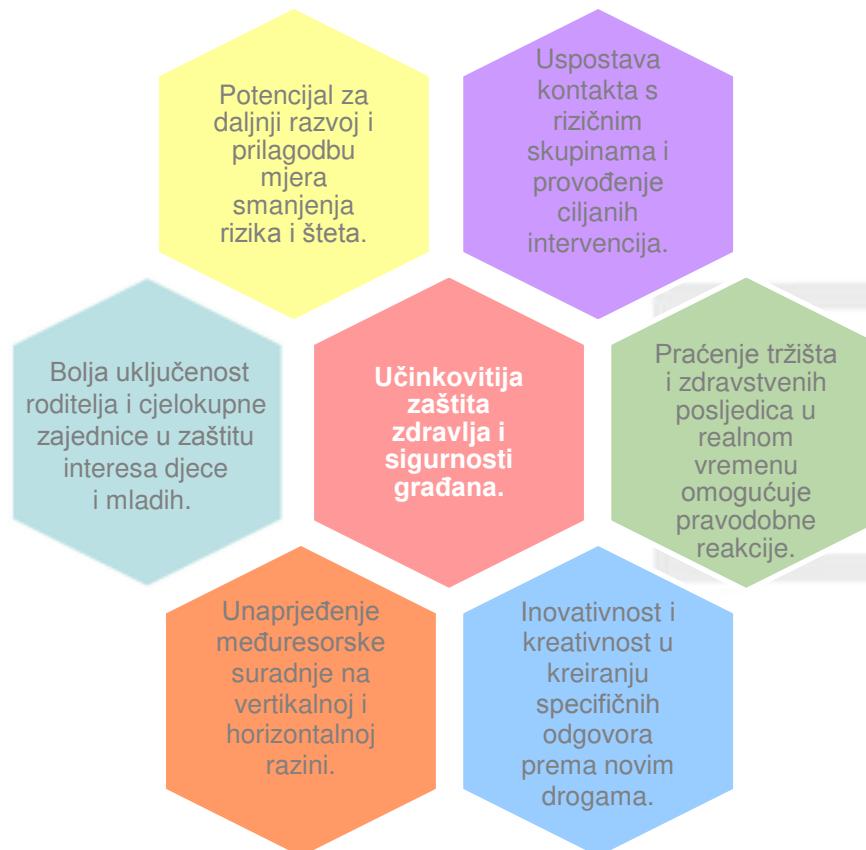
- ❖ Najveći izazov je motivirati sve dionike sustava na proaktivno djelovanje i pravodobnu dostavu informacija o novim drogama ili potencijalnim opasnostima
 - Osnovane radne grupe po pojedinim područjima kako bi se što veći broj profesionalaca upoznao s problemom novih droga i potaknuo na djelovanje
 - Kontinuirano se provode edukacije i stručni sastanci
 - Dostava jednomjesečnih izvješća o novim drogama u EU i RH svim dionicima
 - Uz izvješća šalje se obrazac kojim ih se podsjeća da dostave informacije o eventualnim novim saznanjima

Procjena hrvatskog Sustava ranog upozoravanja

- ❖ 30.06.-04.07.2018. procjena od strane EMCDDA i talijanskog Odjela za politike o drogama
- ❖ Procjena kao temelj za reviziju strukture i operativnog Protokola EWS-a s ciljem povećanja njegove učinkovitosti
- ❖ Procjena strukture, kapaciteta, komunikacijskih mehanizama i odgovora
- ❖ Aspekti koje je potrebno poboljšati:
 - ✓ praćenje kliničkih aspekata povezanih s novim psihoaktivnim tvarima
 - ✓ preporuka za razvijanje kliničko-toksikološkog laboratorija za analizu bioloških uzoraka
 - ✓ formaliziranje suradnje među dionicima EWS-a
 - ✓ jednostavniji protok informacija među EWS mrežom
 - ✓ anonimno prikupljanje uzoraka
 - ✓ ažuriranje zakona o drogama
 - ✓ uključivanje županijskih predstavnika u aktivnosti EWS-a
- ❖ Zaključak – dobro organiziran EWS sustav, ali se još uvijek može raditi na poboljšanju navedenih aspekata

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Pilot projekt – Razvoj županijskih sustava ranog upozoravanja

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Pilot projekt – Razvoj županijskih sustava ranog upozoravanja

Međimurska županija

- ❖ Lokalno istraživanje „Dobro je znati“ (Uvodić-Đurić i sur., 2014.)

N = 1 184

- nasumično uorkovanje, učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola i drugih razreda srednjih škola Međimurske županije
- stavovi, navike i obrasci uporabe psihоaktivnih tvari
- životna prevalencija uporabe NPS
 - osnovne škole: 2,2% dječaci, 1,0% djevojčice
 - srednje škole: 28,9% dječaka, 11,4% djevojčica

- ❖ Povećana dostupnost NPS

Tobacco i videoteka (stacionarno)

Noćna dostava Svemirko (mobilno)

- utjecaj društvenih mreža

Romska populacija ima značajnu ulogu u raspačavanju NPS po školama!

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Pilot projekt – Razvoj županijskih sustava ranog upozoravanja

Splitsko-dalmatinska županija

- ❖ Utjecaj turizma i glazbenih festivala
- ❖ Značajan broj nespecifičnih trovanja
- ❖ Akcija KBC Split i Medicinskog fakulteta Split tijekom Ultra Europe 2017. i 2018.
 - zbrinjavanje intoksiciranih pacijenata
 - 2018. prikupljanje uzoraka urina u mobilnim toaletima (bez kemikalija)

Ultra Europe 2018. = 150 tisuća ljudi iz više od 140 zemalja

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Pilot projekt – Razvoj županijskih sustava ranog upozoravanja

Splitsko-dalmatinska županija – Zbrinjavanje intoksiciranih pacijenata tijekom festivala

Zdravstvena ustanova zaprima pacijenta sa sumnjom na NPT intoksikaciju.
Nakon obrade, po potrebi se uzimaju biološki uzorci za analizu.

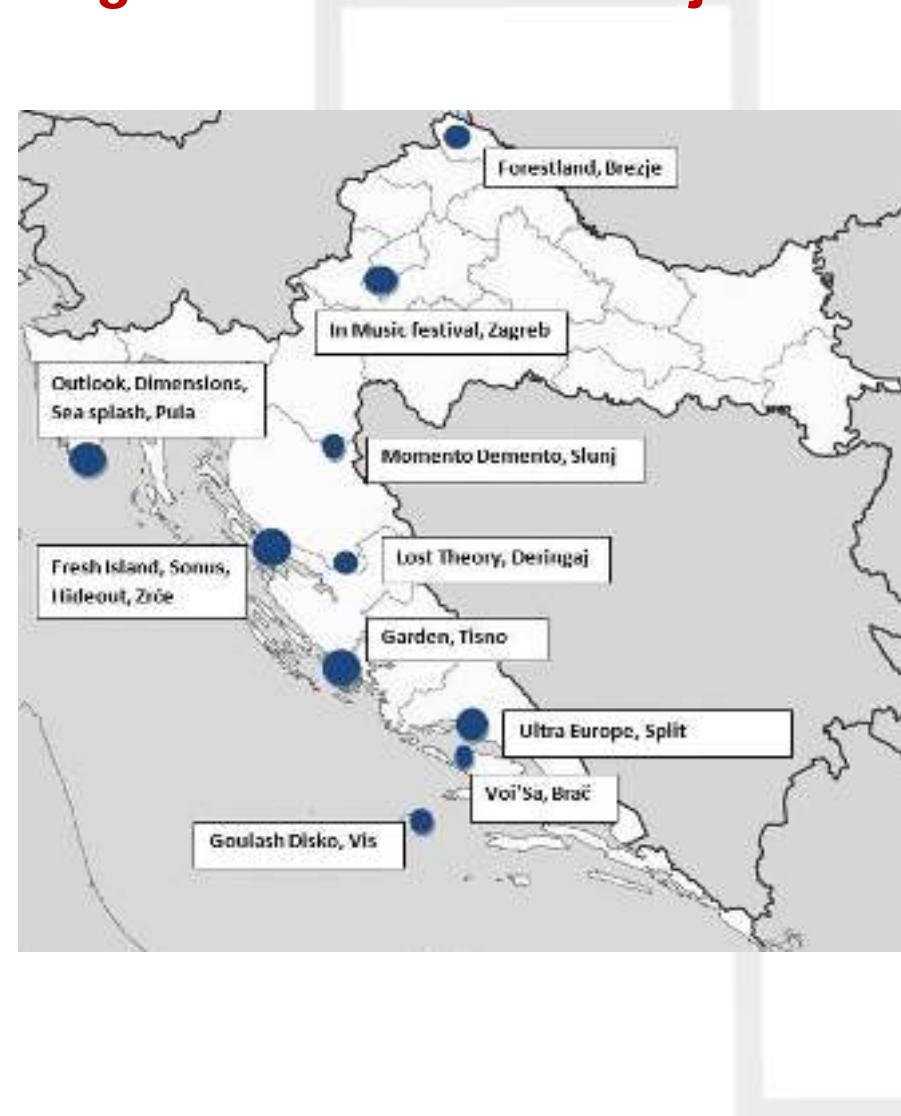

Epruvete za uzimanje uzorka krvi i urina

Popunjavanje NPT obrasca (prilog 1);
Osnovni podaci o pacijentu, tvarima koje je konzumirao i uzorcima uz naznaku vremena uzorkovanja.

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Smjernice za glazbene festivale i sigurna noćna okruženja

Strukturne promjene Sustava ranog upozoravanja

Smjernice za glazbene festivalne i sigurna noćna okruženja

Ciljevi:

- provesti analizu postojećeg stanja
- izraditi smjernice koje će organizatore i vlasnike prostora potaknuti da pružateljima usluga zdravstvene zaštite, smanjenja šteta, osiguranja i ostalih ključnih usluga osiguraju adekvatne uvjete za obavljanje aktivnosti iz svojih nadležnosti
- definirati odgovarajuće preventivne mjere za sigurnije okruženje za posjetitelje i potencijalne korisnike droga, ali i ostalih sredstava ovisnosti (alkohol)

In a party, you are generally the only one who is sober

And you are the one to help your drunk friends when they pass out & drop them off to their homes safely.

Pravna stečevina Europske unije

Regulation (EC) No 1920/2006

- ❖ Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) je ustrojen temeljem *Council Regulation (EEC) 302/93*
- ❖ Propisuje mandat i djelokruga rada EMCDDA-a
- ❖ Primarna svrha je generiranje činjeničnih, objektivnih, pouzdanih i usporedivih informacija o drogama, ovisnosti o drogama i povezanim problemima na razini EU
- ❖ Reitox mreža služi kao baza za prikupljanje nacionalnih podataka
- ❖ Obveza zemalja članica je ustrojiti nacionalne kontakt točke (eng. *National Focal Points*) koje dostavljaju standardizirane podatke EMCDDA-u
- ❖ Obveza praćenja 5 ključnih epidemioloških pokazatelja (+ niz dr. pokazatelja)
- ❖ U Uredbi o osnivanju Ureda za suzbijanje zlouporabe droga unesena je odredba o ustrojavanju Nacionalne informacijske jedinice za droge kao nacionalne kontakt točke za EMCDDA (NN 111/06)
- ❖ Donesen Protokol o Nacionalnom informacijskom sustavu za droge u Republici Hrvatskoj (VRH, 2007.) koji definira partnere sustava, protok informacija, načine komunikacije i mehanizme prikupljanja podataka
- ❖ Potpisani Sporazum između RH i EU o sudjelovanju RH u radu EMCDDA-a (prosinac 2010.)

Pravna stečevina Europske unije

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe br. 1920/2006 u pogledu razmjene informacija, sustava ranog upozoravanja i postupka procjene rizika novih psihoaktivnih tvari

- ❖ Tumači se u vezi s Direktivom → zamijenili mehanizam uspostavljen Odlukom Vijeća 2005/387/PUP o razmjeni informacija, procjeni rizika i kontroli NPT
- ❖ Osiguravanje veće učinkovitosti postupka za izradu početnog izvješća i procjene rizika te znatno skraćivanje rokova za sve faze postupka
- ❖ Nije potrebno provoditi procjenu rizika za NPT ako je ona već predmetnom procjene prema međunarodnom pravu
- ❖ Nije potrebno provoditi procjenu rizika za NPT ako se koristi kao aktivna tvar u lijeku za humanu uporabu ili veterinarsko-medicinskom proizvodu

Pravna stečevina Europske unije

Regulation (EC) No 273/2004

Council Regulation (EC) No 111/2005

Commission Regulation (EC) No 1277/2005

- ❖ Uređuju područje prometa prekursora
 - ❖ 273/2004 utvrđuje usklađene mjere kontrole i praćenja određenih prekursora unutar Zajednice s ciljem sprječavanja njihovog odtoka iz legalnog prometa (zlouporabe):
 - zahtjevi za stavljanje na tržište kontroliranih tvari, carinske deklaracije, dokumentacija i označavanje, obavijesti (operatora) nadležnim tijelima, smjernice, kazne, suradnja
 - ❖ 111/2005 utvrđuje pravila praćenja trgovine prekursora između Zajednice i trećih zemalja:
 - dokumentacija i označavanje, licenciranje i registriranje operatora, predizvozne notifikacije, dozvole za uvoz i izvoz
 - ❖ 1277/2005 utvrđuje provedbena pravila za prethodno navedene dvije uredbe
 - ❖ U Zakon o suzbijanju zlouporabe droga unesena odredba o centraliziranom praćenju i kontroli legalnog prometa prekursora (NN 40/07)
- / **Uredba 2012**
- ❖ Protokol suradnje, komunikacije i jačanja institucionalnog modela kontrole prekursora u RH

Pravna stečevina Europske unije

Council Decision 2005/387/JHA

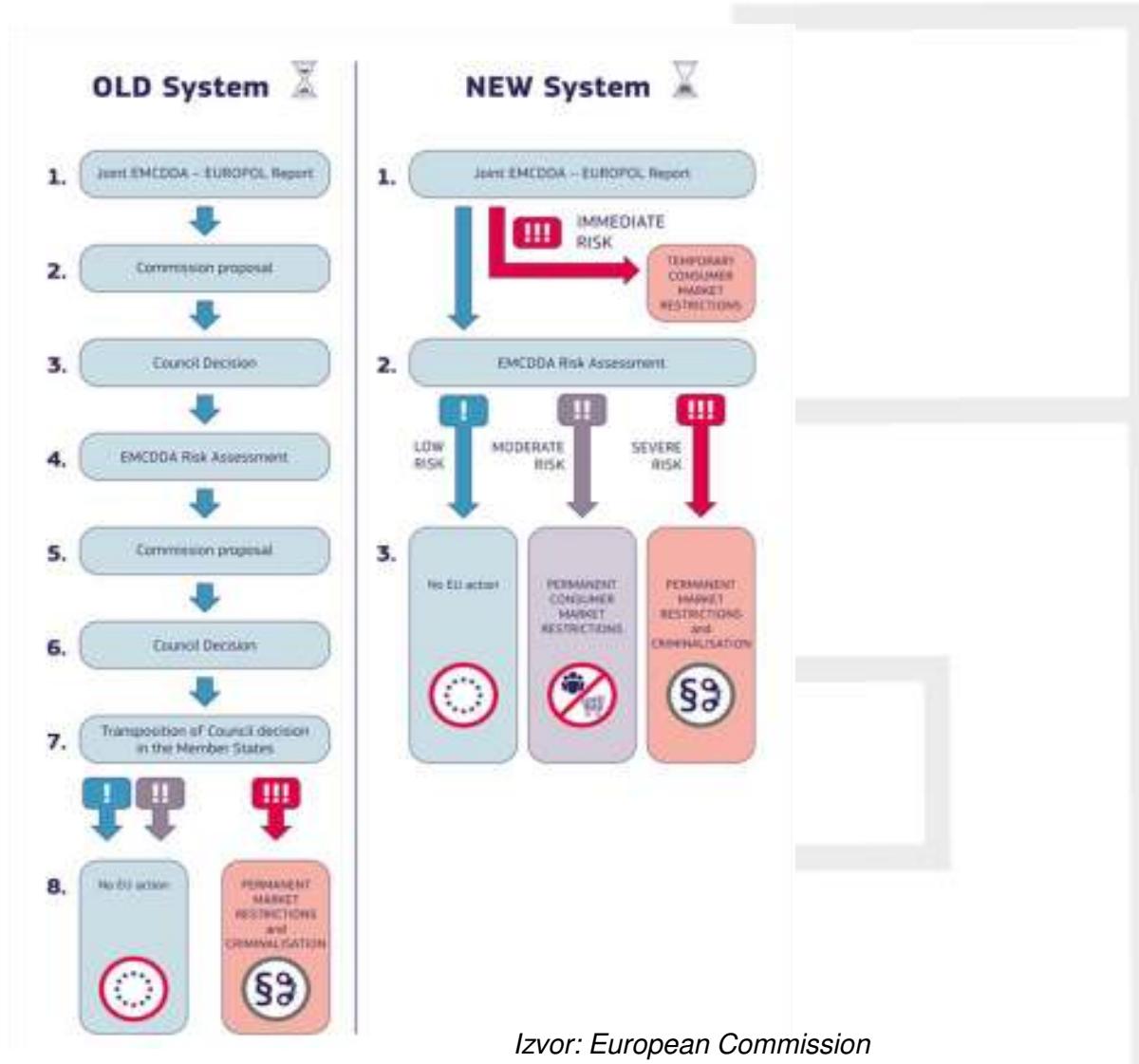
- ❖ *Joint Action of 16 June 1997 concerning the information exchange, risk assessment and the control of new synthetic drugs* – prvotna regulativa
- ❖ Propisuje EU brzi mehanizam razmjene informacija, procjene rizika i kontrole novih psihoaktivnih tvari
- ❖ Nositelji provedbe na EU razini su EMCDDA, Europol (i EMA), a informacije se prikupljaju putem Reitox mreže i nacionalnih jedinica Europol-a
- ❖ Ukoliko procjena rizika pokaže da se radi o psihoaktivnoj tvari koja je opasna za zdravlje i društvo, donosi se odluka o zakonskoj kontroli koja postaje obvezujuća za sve zemlje članice

Pravna stečevina Europske unije

Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/757/PUP te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 200/357/PUP

- ❖ Okvirna odluka 2004/757/PUP primjenjuje se na tvari koje podliježu kontrolnim mjerama i kaznenim sankcijama prema Odluci Vijeća 2005/387/PUP
- ❖ Nove psihoaktivne tvari → obuhvatiti definicijom "droge" kako bi se smanjila njihova dostupnost
- ❖ Nova definicija **droge**: "droga" znači bilo što od sljedećeg
 - a) *tvar koja je obuhvaćena Jedinstvenom UN konvencijom o opojnim drogama iz 1961., izmjenjenim Protokolom iz 1972. ili UN Konvencijom o psihotropnim tvarima iz 1971.*
 - b) *bilo koja od tvari navedenih u Prilogu*
- ❖ Definicija **nove psihoaktivne tvari**: *tvar u čistom obliku ili pripravku koja nije obuhvaćena Jedinstvenom konvencijom Ujedinjenih naroda o opojnim drogama iz 1961., kako je izmijenjena Protokolom iz 1972., ili Konvencijom Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima iz 1971., ali može predstavljati rizik za zdravlje ili društvo sličan onom koji predstavljaju tvari obuhvaćene tim konvencijama; „pripravak“ znači mješavina koja sadrži najmanje jednu novu psihoaktivnu tvar.”.*
- ❖ Nacionalne kontrolne mjere; prenošenje Direktive u nacionalno pravo
→ *rok za usklađivanje do 23. studenog 2018.*

Usporedba starog i novog sustava

Pravna stečevina Europske unije

Council Framework Decision 2004/757/JHA

- ❖ Utvrđuje minimalne odredbe o sastavnim elementima kaznenih djela i kaznama na području nezakonitog prometa drogama/poziva na suradnju *između tijela kaznenog progona*
- ❖ Posjedovanje je kažnjivo ukoliko je droga namijenjena ilegalnoj trgovini, međutim posjedovanje za osobnu uporabu je isključno iz ovog propisa te se definira nacionalnim zakonodavstvom
- ❖ Ilegalna trgovina drogama se kažnjava s *maximum of at least 1-3 g. zatvora*
- ❖ Ukoliko se radi o velikim količinama, organiziranom kriminalu te drogama s izuzetno štetnim zdravstvenim posljedicama ili je uporaba rezultirala sa značajnim zdravstvenim oštećenjima većeg broja osoba: 5-10 g.
- ❖ Kada je djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije: 10 godina

Pravna stečevina Europske unije

Council Framework Decision 2004/757/JHA

- ❖ Kazneni zakon Republike Hrvatske je u potpunosti usklađen s Okvirnom odlukom Vijeća (NN 125/11)
 - posjedovanje za osobnu upotrebu – prekršaj kažnjiv novčanom kaznom/mjera tretmana
 - neovlaštena proizvodnja, prerada – **od 6mj do 5 god.**
 - promet, trgovina i ponuda droga, uvoz, izvoz - **od 1 do 12 godina zatvora**
 - organizirana preprodaja **najmanje 3 godine zatvora**
 - za određene otegotne okolnosti i organiziranje mreže preprodavača mogućnost kazne dugotrajnog zatvora (do 15 god)

Pravna stečevina Europske unije

*The Schengen *acquis* - Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders*

- ❖ Unutar Schengenskog prostora osoba može nositi opojne droge i psihotropne tvari potrebne za njihovo medicinsko liječenje ukoliko prilikom kontrole pokaže potvrdu koji izdaje ili ovjerava nadležno tijelo u zemlji prebivališta (članak 75.)
- ❖ Propisan je oblik i sadržaj potvrde:

41994 D 0028: Decision of the Executive Committee of 22 December 1994 on the certificate provided for in Article 75 to carry narcotic drugs and psychotropic substances (SCH/Com-ex (94) 28 rev.) (OJ L 239, 22.9.2000, p.463)

- ❖ U Zakon o suzbijanju zlouporabe droga unesena je odredba o uvođenju posebnog obrasca za pacijente na terapiji lijekovima koji sadrže drogu putuju (NN 84/11)
- ❖ Ranije je takvim pacijentima u svrhu putovanja izdavana putna medicinska dokumentacija ovjerena od nadležnog liječnika

Zakonska kontrola

UN konvencije o opojnim drogama i psihotropnim tvarima – osnova za međunarodnu harmonizaciju kontrolnih mjera

EU Odluke Vijeća - temeljem procjene rizika na razini EU

Nacionalne odluke o novim drogama – temeljem nacionalne procjene rizika

- ❖ Zakonske reakcije u odnosu na novootkrivene tvari utječu na pad dostupnosti i uporabe istih, ali istodobno rezultiraju pojavom novih generacija i vrsta droga
- ❖ Većina zemalja dobro rješenje vidi u uvođenju generičkog pristupa u zakonsku kontrolu droga

Pravna stečevina Europske unije

Zakonske kontrole (novih) psihoaktivnih tvari

- ❖ Ukoliko se sukladno informacijama zaprimljenim putem sustava ranog upozoravanja te zapljenama na hrvatskom ilegalnom tržištu procjeni da se radi o tvari koja predstavlja opasnost za zdravlje, pokreće se mehanizam stavljanja na listu droga
- ❖ Sukladno Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga, listu revidira ministar zdravlja
- ❖ PMMA, 2-C-1, 2-C-T-2, 2-C T-7, TMA-2 + Salvia divinorum, Tabernanthe iboga, Ibogaine (NN 43/08); parafluoramfetamin (NN 50/09); mefedron (NN 02/10)
NN19/11
- ❖ kanabinoidi: CP 47,497; HU-210; JWH-015; JWH-018; JWH-019; JWH-073; JWH-073 metilni derivat; JWH-081; JWH-122; JWH-200; JWH-210; JWH-250; JWH-398
- ❖ feentilamini: 4-metilamfetamin; nafigon
- ❖ katinoni: butilon; flefedron; 3-fluorometkatinon; MDPV; metilon
NN 156/14
- ❖ 22. prosinca 2014. donesen prvi generički popis droga
- ❖ rađen po uzoru na liste Litve, Latvije i Velike Britanije
prva dopuna - NN 42/15 (30.ožujka 2015.)
- ❖ siječanj 2016. novi generički popis droga!!

Zakonski propisi u zemljama članicama EU vezano uz NPT

Posebni zakoni o novim psihoaktivnim tvarima:

Obuhvaćanje svih ili popisivanje/grupne definicije (generički /analogni).

Kažnjiv je samo promet.

Modifikacije zakona o drogama:

Mehanizmi procjene rizika, uvođenje grupnih definicija (generički /analogni), privremene kontrole.

Kažnjiv je promet (i posjedovanje).

Zemlje su prešle s jednog modela na drugi i/ili kombiniraju navedene pristupe.

Korištenje drugih postojećih zakona (nevezanih uz droge):

Sigurnost potrošača, medicinski proizvodi, zdravstvena zaštita..

Kažnjiv je samo promet.

Inicijative u Republici Hrvatskoj

Predložene izmjene Zakona o suzbijanju zlouporabe droga NN 107/01, 87/02, 163/03, 141/04, 40107, 149/09 i 84/11).

- ❖ Uvođenje definicije NPT:

„Nova psihoaktivna tvar je tvar bez terapijske vrijednosti koja utječe na mentalno zdravlje, ponašanje i percepciju i predstavlja prijetnju javnom zdravlju usporedivu s tvarima koje se nalaze na Popisu droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga.“

- ❖ Definirane obveza dionika Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u RH

- ❖ Omogućavanje anonimnog prikupljanja uzoraka novih psihoaktivnih tvari u svrhu praćenja tržišta droga i zaštite javnog zdravlja:

„Ovlašteni djelatnici koji provode programe prevencije, liječenja, odvikavanja i smanjenja štete radi praćenja dostupnosti i pojavnosti novih psihoaktivnih tvari u cilju zaštite javnog zdravlja (mogu posjedovati drogu/NPT u svrhu dostave na toksikološku analizu).“

Novine u Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga

Nove droge

- definiran pojam novih droga, kako bi se osiguralo sankcioniranje i osnova za postupanje do trenutka njihovog stavljanja na Popis droga
- primjena članaka kojima se propisuje zabrana uzgoja, posjedovanje, uporaba droga te promidžba, proširena je i na nove droge čime se daje temelj za postupanje i sankcioniranje i u odnosu na ove tvari, u razdoblju dok se ne uvrste na Popis droga
- razrađene odredbe koje se odnose na posjedovanje uzoraka droge u znanstveno istraživačke svrhe te u slučajevima kada je isto potrebno radi praćenja dostupnosti i pojavnosti novih droga na tržištu u cilju zaštite javnog zdravlja (djelatnicima koji provode programe prevencije, liječenja, odvikavanja i smanjenja štete te znanstveno istraživačke projekte dozvoljeno posjedovanje uzoraka droge radi upućivanja na analizu u ovlašteni laboratorij)
- definirana obveza dionika za dostavu informacija o pojavi novih droga u Sustav ranog upozoravanja
- postupanje nadležnih inspekcijskih tijela u slučaju sumnje da proizvod sadrži nove droge (privremeno oduzimanje, dostavljanje na analizu, obavijest policijskoj upravi)
- ovlast ministra zdravstva za donošenje privremene zabrane pojedinačnih novih psihoaktivnih tvari čim se pojave na tržištu RH, na razdoblje od 1 godine, nakon čega bi se temeljem stručne procjene donijela odluka o potrebi trajne zakonske kontrole

Novine u Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga

Promidžba

- detaljnije je razrađen članak koji se odnosi na promidžbu i oglašavanje droga, a kako bi se koncretizirale radnje počinjenja budući da se postojeća normizacija nije pokazala odgovarajuća i jasna prilikom njene primjene u praksi
- zabranjen je svaki oblik promidžbe i oglašavanja droge i nove psihoaktivne tvari, izrade, posjedovanja, uporabe i prometa droga i novih psihoaktivnih tvari te promidžba i oglašavanje označavanjem i prezentiranjem slikom, crtežom ili na bilo koji drugi način
- pod promidžbom smatra se izlaganje koje je dostupno drugim osobama na vidljivim pozicijama i na prodajnim mjestima, isticanje i prikazivanje naziva, znakova i drugih vizualnih karakteristika droge i nove psihoaktivne tvari
- zabranjeno je svako oglašavanje koje svojim oblikom, nazivom ili namjenom, posredno ili neposredno potiče izradu, posjedovanje, uporabu i promet droga i novih psihoaktivnih tvari

Novine u Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga

Industrijska konoplja

- dozvoljena je proizvodnja industrijske konoplje (*Cannabis sativa L.*) s ukupnim sadržajem THC-a 0,2% i manjim čije sorte se nalaze na Zajedničkoj sortnoj listi Europske unije i nije uvrštena u Popis droga
- omogućava se iskoristivost cijele biljke industrijske konoplje, uključujući stabljiku - industrijske svrhe podrazumijevaju razne primjene (tekstilna, građevinska, automobilska, prehrambena, kozmetička itd.)
- pravne i fizičke osobe koje uzgajaju industrijsku konoplju dužne su se prije početka proizvodnje (sjetve) upisati u Evidenciju proizvođača industrijske konoplje koju vodi ministarstvo nadležno za poljoprivredu
- podatke iz Evidencije ministarstvo nadležno za poljoprivredu po izvršenom upisu dostavlja ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove

Novine u Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga

Kazne i mjere

- povećana visina novčanih kazni za pravne osobe od 100.000 do 700.000 kn za prekršaje propisane ovim Zakonom
- s ciljem usklađivanja s Prekršajnim zakonom, razdvojene su vrste zaštitnih mjera koje se mogu izreći počiniteljima prekršaja propisanih ovim Zakonom, zavisno da li je prekršitelj ovisnik ili povremeni uzimatelj droge
- zaštitna mjera pod određenim uvjetima može se izreći i kao samostalna sankcija, a za počinitelja koji ne postupi u skladu sa zaštitnom mjerom propisana je sankcija.
- ako je počinitelj prekršaja ovisnik o drogi može se uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora do 90 dana izreći zaštitna mjera obveznog liječenja
- ako je počinitelj prekršaja povremeni uzimatelj droge može se uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora do 90 dana izreći zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana
- počinitelj prekršaja koji ne postupa u skladu s izrečenom zaštitnom mjerom kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 3000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje deset dana

Novine u Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga

Ostalo

- s obzirom da su se uvjeti za uništenje oduzete droge, predviđeni važećim Zakonom odnosili samo na kaznene predmete, ovim zakonskim izmjenama uređuje se i uništavanje droge oduzete u prekršajnim postupcima - uništiti će se po pravomoćnosti presude ili rješenja ili po proteku roka od jedne godine od dana podnošenja kaznene prijave ili posebnog izvješća nadležnom državnom odvjetništvu ili podnošenja optužnog prijedloga ili izdavanja prekršajnog naloga
- ukidanje izdavanja posebne dozvole za provoz droga preko teritorija Republike Hrvatske, sukladno praksi u ostalim državama članicama Europske unije, uvažavajući načelo Europske unije o slobodi kretanja roba unutar Europske unije i Europskog gospodarskog prostora (EGP-a) - provoz droga preko teritorija RH ostvarivao bi se temeljem izvozne dozvole regulatornog tijela države izvoznice i uvozne dozvole regulatornog tijela države koju drogu uvozi
- propisuje se promet droga na veliko i malo
- sukladno **Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018.** godine o smanjenju broja agencija, zavoda, fondova, instituta, zaklada, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima izvršene su odgovarajuće izmjene kojima su nadležnosti Ureda prebačene na HZJZ/Ministarstvo zdravstva (vođenje EWS, predlaganje strateških dokumenta)

Uništavanje oduzetih droga

- ❖ Zaplijenjene droge skladište se u odgovarajućim uvjetima pod nadzorom Ministarstva unutarnjih poslova
- ❖ Uništavaju se pred Povjerenstvom za uništenje oduzetih droga koje je osnovano temeljem Zakona o suzbijanju zlouporabe droga
- ❖ Članove Povjerenstva imenuje Vlada RH (bez vremenskog mandata); predstavnik Ureda, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za zdravstvo, ministarstva nadležnog za pravosuđe, ministarstva nadležnog za obitelj, ministarstva nadležnog za gospodarstvo te Hrvatskoga novinarskog društva
- ❖ Droga, dijelovi biljke ili tvari oduzeti na temelju odredbi ZSŽD ili drugog propisa, uništit će se po pravomoćnosti presude ili rješenja ili po proteku roka od tri godine od dana podnošenja kaznene prijave/optužnog prijedloga nadležnom državnom odvjetništvu
- ❖ Ako bi čuvanje bilo opasno ili povezano s nerazmernim teškoćama mogu se uništiti nakon provođenja nužnih dokaznih radnji po nalogu suda na prijedlog državnog odvjetnika
- ❖ Sredstva se osiguravaju u državnom proračunu
- ❖ Radom Povjerenstva koordinira MUP (CKV) koji saziva sastanke, priprema dokumentaciju i organizira operativnu provedbu postupka uništavanja

Lijekovi koji sadrže droge

- ❖ Sustav dozvola za promet droga i lijekova koji sadrže droge proizlazi iz UN konvencija, ova tematika nije obuhvaćena pravnom stečevinom koja se odnosi na poglavje 24
- ❖ Nadležnost Hrvatska agencija za lijekove i medicinske proizvode – Zakon o lijekovima usklađen sa EU propisima
- ❖ Dozvolu za uvoz, izvoz, prijevoz i provoz droge, lijeka koji sadrži drogu te dijelova biljke iz kojih se izrađuje droga izdaje ministar nadležan za zdravstvo

Ključni trendovi u RH

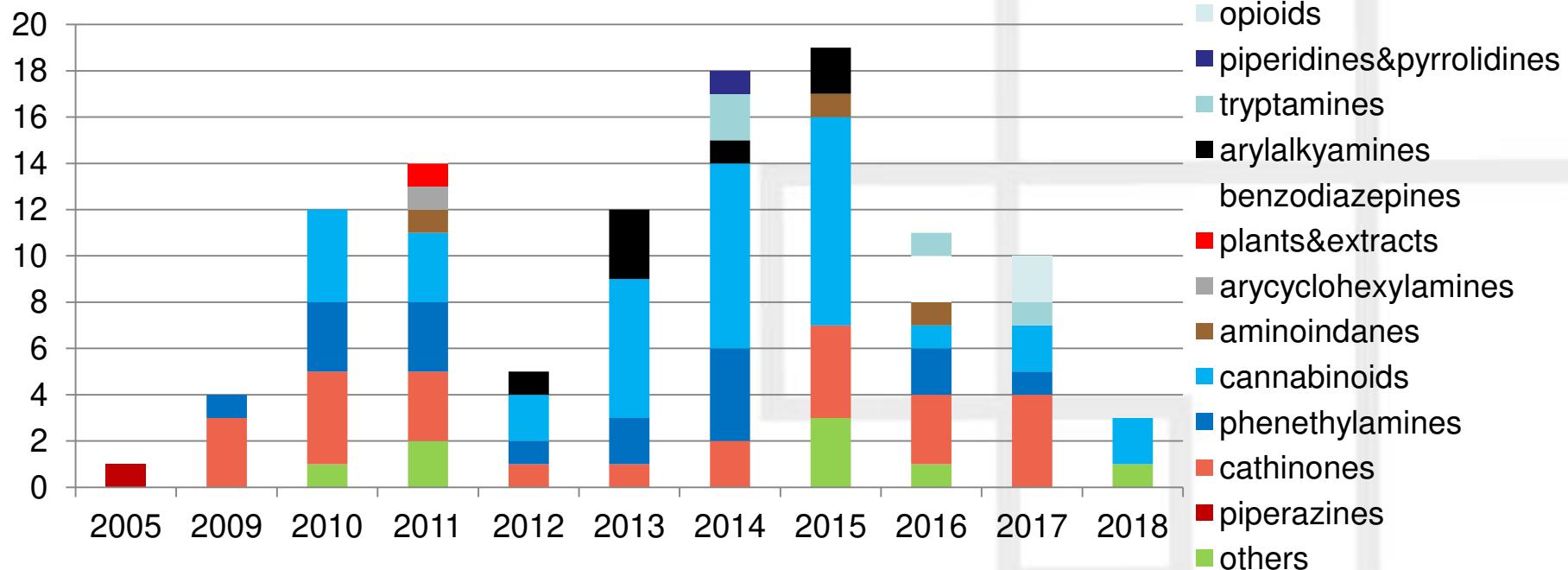
- ❖ Relativno stabilan trend ovisnika na liječenju, u rasponu **od 7.855 u 2012. do 7.157 u 2017.**
- ❖ **Oko 80%** svih liječenih ovisnika u sustavu su opijatski ovisnici
- ❖ Broj novih ovisnika u tretmanu **kontinuirano se smanjuje, osobito broj novih opijatskih ovisnika**
- ❖
- ❖ Kod neopijatskih ovisnika prevladava **ovisnost o kanabisu**
- ❖ Tijekom godina primjetan je i **pad ukupnog broja ovisnika u tretmanu terapijskih zajednica**
- ❖ 2017. **rekordnih 11.123 zapljena** svih vrsta droga (**2016. – 11.105 zapljena**)
- ❖ U posljednjih šest godina **stabilan trend za kaznena djela** od 2.700 u 2013. do 2.589 kaznenih djela u 2017.; **porast broja prekršaja** vezanih za zlouporabu droga sa oko 5.500 u 2013. na 9.185 u 2017.

Trendovi - što nam govore rezultati istraživanja?

	Istraživanje zlouporabe sredstava ovisnosti u općoj populaciji (2011.,2015., Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar)	ESPAD (HZJZ, 2015.)
• konzumacija ilegalnih droga	↑ porast	RH - iznad EU prosjeka
• Prevalencije	↑ 2015. došlo do značajnog porasta životne prevalencije uporabe kanabisa među mlađim odraslima u dobi 15-34: (2011.:25,3%; 2015.: 31,6%), te uporabe zadnjih godinu dana i zadnjih mjesec dana	Učenici (15-16): - RH 21% uzelo kanabis barem jednom u životu, dok je njih 8% uzelo kanabis u posljednjih 30 dana
• Najčešće korištena ilegalna droga u RH	kanabis (marihuana/hašiš) - barem 1 X u životu konzumiralo 19,4% ispitanika, odnosno 31,6% mlađih odraslih (15-34).	kanabis
• Uporaba ostalih ilegalnih droga	↓ Životne prevalencije znatno niže - amfetamini (3.5%), ecstasy (3%), kokain (2.7%), LSD (1.7%) i heroin (0.3)	• Percepcija dostupnosti kanabisa u odnosu na druge droge je visoka te 30% smatra da lako može nabaviti kanabis
• Nove droge	• Životna prevalencija: Odrasli: 2,7%; mlađi odrasli: 5,4%, najmlađa dobna skupina: (15-24 godine) – 6,9%	• Životna prevalencija: ESPAD zemlje: 4% RH: 7% učenika u životu probalo nove droge

Dinamika pojave novih psihoaktivnih tvari u RH

*do studenog 2018. u RH identificirano 3 nova spoja

Smart shopovi u Hrvatskoj

ČAKOVEC

- Tobacco i videoteka, Ulica kralja Tomislava 4
- Noćna dostava Svetmirko, ZAVNOH-a 6

KOPRIVNICA

- "Seksy&smart shop" Ivana Generalić 3
- Šareni dućan, Ivana Generalića 3

OSIJEK

- Head shop, Strossmayerova 39
- iGrow shop, Hrvatske Republike 43

PULA

- Smart shop Art-music, Zadarska 3

POŽEGA

- Smart shop "Bob Shop", Ulica S. Radića 30

RIJEKA

- Snail smart shop, Blaža Polića 5
- Prodavaonica Sextasy, Ciottina 10/A

SLAVONSKI BROD

- Smart shop "Bob shop", A. Starčevića 23

SPLIT

- Snail smart shop, Kružičevićeva 6

ŠIBENIK

- Smart shop, Zagrebačka 9

VINKOVCI

- Heads shop, Duga 88

ZADAR

- Snail smart shop, Stomorica 2

ZAGREB

- Smart shop Be smart, Svetice 8
- Tobacco "Galaxy", Selska 215

DUBROVNIK

- Trgovina Hedonist, Kuneji

Gdje se danas nalazimo u praćenju fenomena droga, izvan rutinskog prikupljanja podataka?

Praćenje rada
smart shopova

Nacionalni
Sustav ranog
upozoravanja

Istraživanja

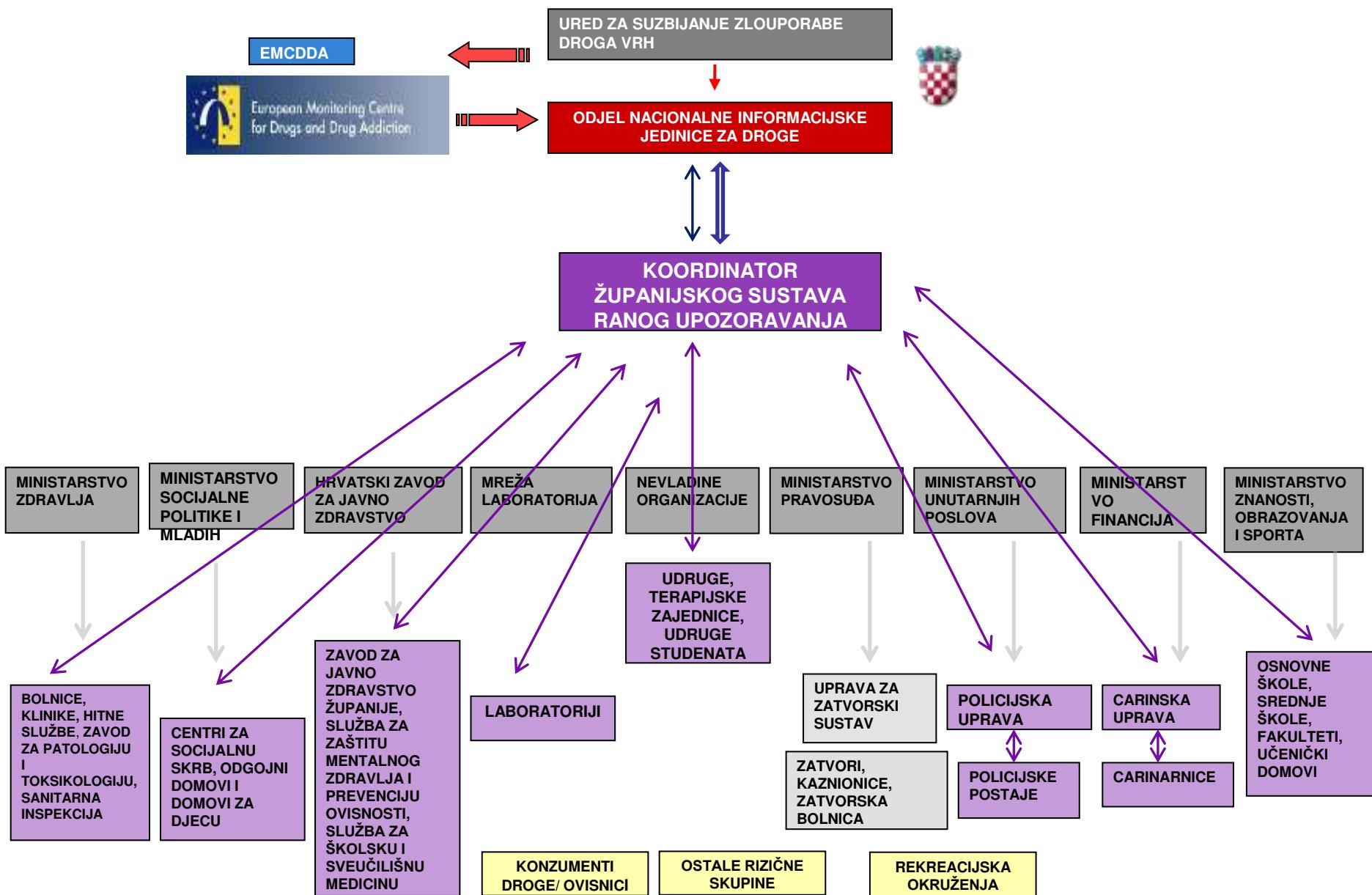
Praćenje Interneta

Preporuke za izgradnju EWS u BiH

- ❖ Revidiranje zakonodavnih okvira i usklađenost s EU pravnom stečevinom
- ❖ Implementacija legislative i strateških dokumenata
- ❖ Formalna uspostava Nacionalne kontaktne točke za suradnju s EMCDDA-om
 - Odjel za borbu protiv zlouporabe opojnih droga i prekursora,
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
 - ojačati kapacitete NFP
- ❖ NFP koordinativno tijelo za praćenje svih segmenata na području droga
- ❖ Uspostava kontaktnih točaka u entitetima i Brčko distriktu
 - odrediti kontakt osobe
 - dostavljanje svih relevantnih podataka Nacionalnoj kontaktnoj točki
- ❖ Odrediti ključne partnere EWS sustava – svaki partner sustava nominirati osobu za komunikaciju
- ❖ Protokolom postupanja definirati dionike EWS sustava, njihove zadaće, komunikacijsku strategiju, metode prikupljanja i prosljeđivanja informacija
- ❖ Omogućiti transparentnost svih relevantnih informacija o novim psihohaktivnim tvarima na svim razinama – dvosmjerna komunikacija
- ❖ Primjer – hrvatski županijski model EWS-a

Županijski Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari

ZAHVALJUJEM NA POZORNOSTI

Pitanja, komentari...

smilja.bagaric@uredzadroge.hr